

İCRA VE İFLAS HUKUKUNDAKİ GÜNCEL SORUNLAR VE İCRA İFLAS HUKUKU
UYGULAMALARI
HÜSEYİN DEMİR (İZMİR 11. İCRA VE İFLAS MÜDÜRÜ)
CEP : 0505.298.36.08

(14.11.2009 cumartesi günü İzmir Barosu Başkanlığı tarafından düzenlenen ve Av. Talih Uyar ile İzmir 11. İcra ve İflas Müdürü Hüseyin Demir'in konuşmacı olarak katıldığı "İcra Ve İflas Hukukundaki Güncel Sorunlar Ve İcra İflas Hukuku Uygulamaları" konulu konferansa ait Hüseyin Demir'in konferans notları)

Saygıdeğer katılımcılar hepinizi Şahsım ve Sayın Hocam Talih UYAR adına saygıyla selamlıyorum. Hoş geldiniz, onur verdiniz.

Bugün bizi bir araya getiren bu çalışma her ne kadar konferans adı altında toplanmış ise de bizim açımızdan bu etkinlik teori ile pratiği bir araya getiren çalışmadır.

Bilindiği gibi İcra ve İflas Hukuku'nun uygulanması sırasında uygulama farklılıklarından dolayı bir hayli sorunlar yaşanmaktadır yaşanan uygulama farklılıkları konu başlıkları altında aşağıda ele alınacaktır.

HARÇLAR KANUNU – DAMGA VERGİSİ KANUNU VE KDV İLE İLGİLİ GÜNCEL
SORUNLAR

Harç, yapılan bir hizmet karşılığı olarak Devletin aldığı paradır.

İ.İ.K.'nin 15. Maddesinde; icra ve iflas harçlarını kanun tayin eder. Kanunda hilafı yazılı değilse, bütün harç ve masraflar borçluya ait olup neticede ayrıca hüküm ve takibe hacet kalmaksızın tahsil olunur, denilmektedir.

Başvurma Harcı:

492 Sayılı Harçlar Kanunu'na bağlı (1) sayılı Tarifenin B kısmında bulunan icraya başvurma harcı takip açılması isteği ile yapılan ilk müracaatta bir defaya mahsus olmak üzere alınan maktu bir harçtır. Bu harç kaldırılan 5887 sayılı Kanundaki kaydıyla , tebliğ tezkere ve zabıt harçları gibi çeşitli harçları gibi çeşitli harçlarla karşılaşan işlemlerin tümünü karşılamak üzere öngörülmüştür.

Ancak İcra Ve İflas Kanunu'nun 78. maddesinin son fıkrasındaki ilama müstenit olmayan takiplerde yenileme talebi üzerine yeniden harç alınır hükmü ilamsız takiplerin yenilenmesinde bu harcında diğer harçlar gibi tekrar alınmasını gerektirmektedir alacaklının dosyaya takipsiz bıraktıktan sonra alacağını bir başka şahsa devretmesi ve takibin yenilenmesi halinde de hizmetten faydalanmak isteyen talep sahibinden maktu başvurma harcı ve peşin harç alınması gerekir (HİGM 12.04.1967 T ve 34/2-7770 sayılı genelgesi)

Tahsil Harcı:

Özellikle Tahsil harcının doğumu konusunda çeşitli sorunlar yaşanmaktadır,

İcra takiplerinde takip çıkışı üzerinden 492 sayılı Harçlar Kanunu'na ekli (1) sayılı tarifenin B/1-3 . fıkrasında belirtilen ve takip safhalarına göre tahsil harcı alınır ancak bu tahsil harcının doğabilmesi için takibin o safhasının yerine getirilmesi gerekir ödeme veya icra emrinin tebliği, haciz işleminin yapılması veya satış işleminin kesinleşmesi gibi ödeme emri veya icra emrinin tebliğe çıkarılması fakat tebliğ edilmesinden önce yapılan ödemelerden ve icra takibinden vazgeçme halinde tahsil harcı almak mümkün değildir. (HİGM 20.02.1989 T. 8385 sayılı genelgesi) 492 sayılı Harçlar Kanunu'nda harç alacağının doğması için ödeme veya icra emrinin tebliği gereklidir ancak 2548 sayılı kanun gereğince tahsil edilmesi gereken CEYH'nda böyle bir şart yoktur icra dairesince her ne suretle olursa olsun tahsil edilen paralardan ödeme veya icra emrinin tebliğ edilip edilmemesi aranmaksızın % 2 nispetinde CEYH kesilmesi gerekir (HİGM 25.02.1957 T 211270 sayılı genelgesi)

Ödeme emri veya icra emrinin tebliğinden önce yapılan ödemelerden tahsil harcı alınmaz – 492 Sayılı harçlar kanuna ekli I sayılı tarifenin icra iflas harçları B bölümünün 1-3 maddesindeki tahsil harcının ancak ödeme emri veya icra emri tebliğinden sonraki işlemler nedeniyle alınacağı öngörülmüştür. (12. HD 10.03.2003 T 1505 – 4760 Sayılı ilamı)

Ödeme emrinin iptali üzerine yeniden ödeme emri tebliğ edilmeden borcun ödenmesi halinde İcra Masrafları ve harçtan sorumlu tutulamaz.

Ödeme emrinin iptali üzerine borçlu yeni ödeme emrinin tebliğinden evvel borcunu icra dosyasına öderse borçtan kurtulur bu halde HUMK 418/3 Maddesi gereğince borçlu icra masraf ve harçlardan sorumlu tutulamaz. (Yargıtay 12. HD 30.01.1997 tarih ve 1997/456 Esas 1997/643 K sayılı ilamı)

İ.İ.K.'nun 36. maddesi kapsamında teminat olarak kabul edilerek icra kasasına alınan teminat mektubunun muvafakat üzerine borçluya iadesinde tahsil harcı alınır mı ?

Banka teminat mektupları lehine verilenle banka arasında bir kefalet akdidir şartların oluşması halinde kefil olan bankanın taahhüt ettiği meblağı ödemesi sonucunu doğurur nakit manasında bir kıymetli evrak değildir bu nedenle alacaklının borçlu tarafından ibraz edilen teminat mektubunun borçluya iadesi talebi halinde harç alınmadan kefaletnamenin iadesi gerekir .

Ancak, takibe dayanak ilamın temyizi üzerine Yargıtay'dan tehiri icra kararı olmak üzere İİK 36. Maddesi gereğince mehil talebinde bulunan borçlunun takip dosyasına sunduğu teminat mektubu takibe konu ilamın Yargıtay'dan temyiz incelemesinden dönmeden takip alacaklısının icra dairesine gelerek Harçlar Kanunu'nun 23. maddesi gereğince alacağını haricen tahsil ettiğini veya takipten vazgeçtiğini zabıtnameye yazdırması halinde dosyaya sunulan teminat mektubunun Harçlar Kanunu'nda yazılı tahsil harcının yarısı alınmak sureti ile borçluya iade edilmesi gerekir. Aşağıdaki örnek kararlar incelenecek olursak;

Teminat Mektubu İbrahimin Ödeme Yerine Geçmemesi

Yrg. 12. HD. 23.3.1992 T, 1991/9438 E, 1992/3520 K. sayılı içtihadı " icra dosyasına ibraz edilen teminat mektubu ödeme yerine geçmez. Borcun hangi hallerde sona ereceği BK 113 vd. maddelerinde gösterilmiştir. Yargıtay'dan tehiri icra kararı alabilmek için İcra Müdürlüğü tarafından münasip bir mehil verebilmenin koşulu olarak banka teminat mektubu ibraz edilmesi, borcu sona erdiren bir neden değildir. Başka bir deyişle İİK'nun 36. maddesi gereğince icra müdürü tarafından mehil verilebilmesi için ibraz edilen teminat mektubu

ödeme yerine geçmez. Borç, teminat mektubunun paraya çevrildiği tarih yerine icra dosyasına ibraz edildiği tarihe kadar faiz istenebileceğinin kabulü isabetsizdir.

Alacaklının açıkça takipten vazgeçtiğine dair beyanı olmadan teminata bağlanan alacağın tahsili, takiben alacağı, garanti altına alan teminat mektubu bunun iadesinin istenmesi işleminin takipten vazgeçme olarak kabul edilmesinin mümkün bulunmadığı, HİGM.18.10.1993-44396 (Not.Paragrafi kitaptan yazdım ancak fotokopi olduğu için yazarın kime ait olduğunu bilmiyorum, Büyük ihtimalle Av.Nizam İpekçinin İcra ve İflas Hukuku ile ilgili kitabından olabilir. Sayfa 96)

Harçlar Kanunu'nun 23. maddesi gereğince her ne suretle olursa olsun icra takibinin zabıtnameye yazılması halinde vazgeçilen miktara ait tahsil harcının yarısı alınır ancak haczedilen mal satılıp paraya çevrildikten vazgeçildikten sonra tahsil harcı tam olarak alınır, bu durumda vazgeçme harcının sorumlusu kimdir ?

İcra ve İflas Kanunu'nun 15. Maddesinde; icra iflas harçlarını kanun tayin eder kanunda hilafı yazılı değilse bütün harç ve masraflar borçluya ait olup neticede ayrıca hüküm ve takibe hacet kalmaksızın tahsil olunur denilmektedir. 492 sayılı Kanunun 23. maddesine göre her ne sebeple olursa olsun icra takibinden vazgeçilmesi halinde vazgeçme harcının mevzuu olan işlemin yapılmasını isteyen alacaklıdan tahsilinin gerekir. (HİGM 07.01.1992 T. 869 sayılı genelgesi)

Vazgeçme harcı alacaklıya aittir: Kanunda aksi yazılı değil ise bütün harç ve masraflar borçluya aittir. Ancak takipten vazgeçilmesi halinde harçtan sorumlu olan alacaklıdır (Yargıtay 12. HD 02.05.2002 T 8464/9122 Sayılı ilamı)

Takipte haksız çıkan alacaklıdan harç tahsili: Takip kesinleştikten sonra İcra ve İflas Kanunu'nun 71 ve 72. maddeleri gereğince borçlu mahkemeye başvurmak sureti ile borçlu bulunmadığı kesinleşmiş bir kararla ispat edip takibin iptali konusunda mahkemeden karar getirdiği takdirde ortada İcra ve İflas Kanunu hükümleri kapsamında harç mükellefi borçlu bulunmadığı cihetle kendisinden tahsil olunan harcın istek halinde iadesi gerektiği ancak bununla birlikte icra tahsil harcını doğrudan bir işlem yapıldığı takdirde takip safhaları itibari ile tahsili gereken harcın takip talebinde bulunan ve yersiz takibe sebebiyet veren şahıstan – takip alacaklısından alınmasının gerektiği (HİGM 07.01.1992 T 869 sayılı genelgesi) (İcra takibinde hem alacaklı hem de borçlu kısmen haklı çıktığı takdirde bunların sorumlu olduğu harç ve giderler İcra Mahkemesinin taktir ettiği esaslar dairesinde her ikisi arasında paylaşılır – İİD 04.06.1943 Tarihli kararı)

Taşınır ve taşınmaz rehininin paraya çevrilmesi yolu ile yapılan takiplerde alınacak tahsil harcı: Rehinin paraya çevrilmesi yolu ile yapılan takiplerde alacağın teminatı olarak gösterilen şeyin haczi söz konusu olmayacağından bu tür takiplerden alınacak tahsil harcının alacak ister ödeme veya icra emrinin tebliği üzerine ödenmiş ister rehinin satılması sureti ile tahsil edilmiş olsun sadece Harçlar Kanunu'na bağlı (1) sayılı tarifenin B kısmının 1/3-a bendine göre hesaplanması gerekir. Konuyu açacak olursak rehinin paraya çevrilmesinden önce harca tabi miktar üzerinden % 3,6 üzerinden rehinin paraya çevrilmesinden sonra harca tabi miktar üzerinden % 9 üzerinden harç tahsili gerekir. Ayrıca taşınır ve taşınmaz rehininin paraya çevrilmesi yoluyla takiplerden Harçlar Kanunu'nun 23. maddesi gereğince vazgeçme halinde satıştan önce ödeme emrinin tebliği üzerine ödenen paralardan % 3,6'nın 1/2'si rehin konusu malın satılarak paraya çevrilmesinden sonra satış kesinleşmişse % 9'u oranında harç tahsili yapılır. Bu tür takiplerde haciz söz konusu olmadığından hacizden sonra alınması gereken %

7,2'nin 1/2'si tahsil harcı alınmaz bazı icra Müdürlükleri kıymet taktiri işlemini fiili haciz işlemi sayarak % 7,2'nin 1/2'si oranında tahsil harcı talep ediyorsa da bu tür takiplerde haciz söz konusu olmadığından bu oranda vazgeçme harcının alınması doğru değildir.

İpoteğin paraya çevrilmesi için yapılan ve İcra ve İflas Kanunu'nun 149. maddesinin uygulanmasını gerektiren takipler nitelikleri yönünden ilamların icrası hakkındaki hükümlere tabidir. Her ne kadar akit tablosu kayıtsız şartsız para borcunu ihtiva eden ipotek belgesi ve İcra ve İflas Kanunu'nun 38. maddesindeki ilam mahiyetini haciz belgeler arasında sayılmamış ise de kanunun sözü geçen 149. maddesi bu tür belgeleri ilam niteliğinde kabul ettiğini, takibi tabi kıldığı usul ile göstermektedir bu husus T.B.M.M. komisyonunun bu madde ile ilgili gerekçesinde de açıklanmış bulunmaktadır bu itibarla icra ve iflas kanununun 149. maddesinin uygulanmasını gerektirene takiplerde Harçlar Kanunu'nun 29. maddesindeki peşin harcın alınmaması gerekmektedir.

İhtiyati haczi tamamlayan merasimden önce alınacak tahsil harcı: İhtiyati haczin İcra ve İflas Kanunu'nun 264.. maddesinin 1. fıkrası gereğince alacaklıya yükletilen mecburiyete kadar olan safhasık i bu safhalarda bir anlaşma veya ödeme de bulunsa her hangi bir harca tabi değildir harçlar kanununa bağlı (1) sayılı tarifenin B kısmında yazılı icra ve iflas harçlarının bu alanda uygulanabilmesi ihtiyati haczi ile ilgili alacağın sözü geçen 264. madde gereğince takibine girişilmesinden sonra mümkündür.

Haciz sırasında borçlu tarafından alacaklıya çek verilmesi halinde alınacak harç: Haciz sırasında borçlunun alacaklıya çek vermesi alacaklının da çeki kabul etmesi ancak ödenmeme ihtimaline binaen takibe devam etmeleri halinde vazgeçme harcının alınması söz konusu olamaz. (HİGM 18.10.1993 T ve 44396 sayılı genelgesi)

Harçtan müstesna tutulan işlerde vekalet örneklerinden alınacak harç: Bir konunun harçtan müstesna oluşu kapsadığı bütün işlemlerin harçtan istisna edilmesi gerektirir bu itibarla harçtan müstesna bir takip için ibraz edilen vekaletname örneğinden de harç almamak lazımdır. (HİGM 22.11.1967 T – 25282 sayılı genelgesi) Ancak ibraz edilen vekaletnamelere yapıştırılması gereken baro pulu için aynı şey söz konusu değildir Avukatlık Kanunu'nun 27/2 maddesinde sözü edilen baro pulu konusunda resmi kurum vekillerince ibraz edilen vekaletnamelerle ilgili herhangi bir istisna getirilmemesi ve bu pulların vergi resim ve harç kapsamında değerlendirilmemesi nedeni ile resmi kurum vekaletnamelerine de pul yapıştırılması gerekmektedir (HİGM 18.10.2001 T – 18321 sayılı genelgesi)

Bir alacağın temlik ve borca kefalet halinde alınacak harca esas matrah nedir ?

Devam eden icra takiplerinde alacağın temlik veya kefaleti halinde 492 sayılı Harçlar Kanunu'nun (1) sayılı tarifenin icra ve iflas harçlarının düzenlendiği (B) bölümünün 1-3 maddelerinde harcın değer üzerinden alınacağı belirtilmiş olduğundan temlik veya kefalet halinde temlik olunan ve kefil olunan miktarların harcın hesaplanmasında esas alınacak matrahtır. (HİGM 04.06.2001 T ve 11497 sayılı görüşleri)

Takip dosyasında haczedilen malın satılıp paraya çevrilmesinden sonra icra takibinden vazgeçme halinde alınacak tahsil harcı:

Harçlar Kanunu 23. maddesi: Her ne sebep ve suretle olursa olsun, icra takibinden vazgeçildiğinin zabıtnameye yazılması için vazgeçilen miktara ait tahsil harcının yarısı alınır.

Ancak haczedilen mal satılıp paraya çevrildikten sonra vazgeçilirse tahsil harcı tam olarak alınır.

Özellikle 492 Sayılı Harçlar Kanunu'nun 23. maddesinin son fıkrasının uygulanması sırasında farklı uygulamalar görülmektedir: İcra dosyasından satılan malın bedeli alacağın tamamını karşılamadığında bakiye alacak için icra takibinden vazgeçen alacaklının ödemesi gereken harç nedir ?

İcra dosyasından her hangi bir malın satılmasından sonra satış bedeli üzerinden % 9 oranında harç kesileceği açıktır ancak kalan bakiye borç için icra takibinden vazgeçen alacaklıdan bakiye dosya alacağı için alınması gereken vazgeçme harcı % 9 oranında değil % 7,2 oranında olması gerekir bu konu ile ilgili Yargıtay kararı aşağıdadır.

Dosya Alacağı Bakiyesinden Vazgeçme - % 3,6 Oranı Üzerinden Tahsil Harcı Hesaplanması Gerekir

İcra dosyasında satılan vasıtanın satış bedeli alacağın tamamını karşılamadığından ve bu bedel üzerinden Harçlar Kanunu madde 23/c fıkrasına göre % 9 tahsil harcı kesildiğine göre vazgeçilen bakiye dosya alacağına % 3,6 oranı üzerinden tahsil harcı hesaplanması gerekir. İcra müdürlüğünce aksine düşünce ile dosyaya giren paralar düşüldükten sonra bakiye alacak üzerinden % 9 tahsil harcı hesaplanmasına ilişkin işlem doğru olmayıp, mahkemece şikayetin kabulüne karar verilmesi gerekirken reddine dair karar verilmesi isabetsizdir. (12.HD 24.06.2005 2005/ 8810 E – 13691 K)

İ.İ.K.'nin 144. maddesi gereğince alacaklının takibe konu senet veya çekinin iadesini isteyerek dosyanın işlemden kaldırılmasını isteyen alacaklıdan alınacak tahsil harcı: Takipten feragat etmeyerek sadece kısmi ödeme nedeni ile İcra ve İflas Kanunu'nun 144/II maddesi uyarınca işlem yapılarak dosyanın işlemden kaldırılmasını istemiş olan alacaklıdan Harçlar Kanunu'nun 23. maddesine göre feragat harcı alınamayacağı alacaklının takip talebinden feragati söz konusu değildir sadece kısmi ödeme nedeni ile icra iflas kanununun 144/II maddesi gereğince işlem yapılarak dosyanın işlemden kaldırılması talebi söz konusudur bu durumda vazgeçme söz konusu olmadığından Harçlar Kanunu'nun 23. maddesinin uygulanması mümkün değildir tahsil harcının tahsil edilen miktar üzerinden tahakkuk ettirilmesi gerekmektedir. (Yargıtay 12. HD 09.10.2000 T 2000/13811 E , 2000/14602 K sayılı ilamı) İcra ve İflas Kanunu'nun 144. maddesine göre Alacağı tamamen ödenmiş olan alacaklıya ait senet icra dairesince borçluya verilir. Alacağının yalnız bir kısmı ödenmiş olan alacaklı, senedini geri alabilir. Şu kadar ki, icra dairesi senede bundan sonra ne miktar para için muteber olacağını yazar yahut senedin mahiyetine göre alâkadar dairelere yazdırır.

Özellikle ilamlı icra takiplerinin başlatılması sırasında takibe dayanak ilamla hüküm altına alınan bakiye ilam harcının ödenip ödenmediğinin belgelendirilmesi konusunda sorunlar yaşanmaktadır bilindiği gibi Harçlar Kanunu'nun 32. maddesinde yargı işlemlerinden alınacak harçlar ödenmedikçe müteakip işlemler yapılmaz. Ancak ilgilisi tarafından ödenmeyen harçlar diğer taraf öderse işleme devam olunmakla beraber bu para muhakeme neticesinde ayrıca bir isteğe hacet kalmaksızın hükümde nazara alınacağı belirtilmiştir.

Harçlar Kanunu'nun 28. ve 32. maddesi hükümleri doğrudan doğruya kamu düzenini ilgilendirdiğinden icra müdürlüğünce resen dikkate alınması zorunludur Harçlar Kanunu'nun 32. maddesi gereğince yargı harçları ödenmedikçe icra işlemlerinin devamının mümkün olmadığı göz önünde tutularak icra müdürü tarafından harcın ödenmesi için takip alacaklısına

mehil verilerek sonucuna göre işlem yapılması gerekir (HGK 09.04.1975 T 12/253 -526 K sayılı ilamı)

Alacaklının Lehine Hükmedilen Vekalet Ücretini Bu İlama Göre Borçludan Tahsil Edebilmesi İçin A.İ.H.M. Kararlarına rağmen Karar Tarihindeki bakiye ilam harcını Yatırması Gerekirmi ? bakiye ilam harcını yatırmadan icra takibi başlatabilir mi ?

AİHM Kararlarının Bağlayıcılığı: Karara Konu Olan Dava İçin Bağlayıcılığı Söz Konusu Olup Karar Doğrultusunda Yürürlükteki Yasa Değiştirilmedikçe Anılan Kararın Eldeki Davaya Uygulanma Olanağının Bulunmadığı (Yargıtay 12. HD 13.11.2008 T. 2008/15602 E, 2008/19983 K sayılı ilamı)

Bu arada yeri gelmişken hemen üzerinde önemle durulması gereken bir konuyu işlemek gerekir. Damga Vergisi Kanunu'nun 26. maddesi:

Resmi dairelerin ilgili memurlarını kendilerine ibraz edilen kağıtların damga vergisini aramaya vergisi noksan ödenen veya hiç ödenmeyenleri bir tutanakla tespit ederek vergi dairesine bildirmeye mecbur tutmuştur. Ancak bu husus değişik şekillerde uygulanmaktadır örnekleyecek olursak her hangi bir sözleşmeye dayalı takip açmak isteyen alacaklıdan takibe dayanak yaptığı sözleşmenin damga vergisinin ödenmesi istenilmekte ve ödenmediği sürece müteakip işlemler yapılmamaktadır alacaklı takibe dayanak sözleşmesinin vergisini ödemek üzere her hangi bir vergi dairesine müracaat ettiği takdirde damga vergisi tahsil edilmemekte bağlı bulunduğu vergi dairesine ödenmesinin gerektiği bildirilmektedir. Oysa 492 sayılı Harçlar Kanunu'nun 32. maddesinde öngörülen yargı işlemlerinden alınacak harçlar ödenmedikçe müteakip işlemlerin yapılamayacağına ilişkin düzenleme bu kanundan kaynaklanan harçlarla ilgili olup, anılan hükmün damga vergisi hakkında da uygulanacağına dair 488 sayılı Damga Vergisi Kanunu'nda herhangi bir hüküm bulunmamaktadır. Bu durumda icra memurluğunca takip dayanağı belgenin damga vergisine tabi olduğu ve verginin yatırılmadığının veya eksik yatırıldığına düşünülmesi halinde yapılacak iş, 488 sayılı Damga Vergisi Kanunu'nun 26. maddesi uyarınca durumu bir tutanakla tespit etmek ve vergi dairesine göndermekten ibaret olup, damga vergisi tamamlanıncaya kadar takip işlemlerinin durdurulmasına karar verilmesi doğru değildir. (Yargıtay 12. HD T.C. 14.04.2008 T 2008/5216 E. 2008/7809 K. Say. İlamı)

Gayrimenkulün tahliye ve teslimine ilişkin taleplerde feragat harcı oranı :

Gayrimenkullerin ve gemilerin tahliye ve teslimine dair icra takiplerinde tahsili harcının hesabında esas alınan değer muayyen bir alacak olmayıp 492 sayılı Kanununun 18. maddesine göre belirlenen kira tutarı olduğuna göre gayrimenkul ve gemilerin tahliye ve teslimine ilişkin icra takibinden vazgeçilmesinin bedeli muayyen bir alacağın takip ve tahsilinden vazgeçilmesi şeklinde değerlendirilmesi mümkün değildir bu nedenle gayrimenkul ve gemilerin tahliye ve teslimine ilişkin icra takibinden vazgeçildiğinin zabıt nameye yazılması için 23. madde hükmü dikkate alınarak icra işlemine ait harcın yarısının alınması mümkün bulunmamaktadır (HİGM 17.01.1990 Tarih ve 8.02863 sayılı genelgesi)

Alacaklının Borçlunun malları üzerine konulan hacizlerin kaldırılması talebinde bulunması üzerine alınacak tahsil harcı: Alacaklının hacizlerin kaldırılması istemi alacağın haricen tahsil edildiğine karine teşkil edeceğinden hacizlerin kaldırılabilmesi için 492 sayılı Kanununun 23. maddesine uygun olarak tahsil arcının ödenmesi zorunludur. (Yargıtay 12. HD 16.05.2007 T 7454 /10088 Sayılı ilamı)

Bankalar yurt dışı kredi kuruluşları ve uluslar arası kurumlarca kullanılacak kredilerin teminatları ile geri ödenmelerine ilişkin olarak icra dairelerinde yapılacak işlemlerin 492 sayılı Harçlar Kanunu'nda yazılı harçlardan ve aynı kanunda yer alması nedeni ile tahsili harcından müstesnadır.

06.06.2008 tarihinde yürürlüğe giren 04.06.2008 tarih ve 5766 sayılı Kanununun 11/ç maddesiyle 492 sayılı Harçlar Kanunu'nun 123/son maddesi yeniden düzenlenmiş ve son fıkrada yer olan harca tabi tutulmaz ibaresi bu kanunda yazılı harçlardan müstesnadır şeklinde değiştirilmiştir.

İstisna ve muafiyet kavramları vergi hukukunda ayrı ayrı düzenlenmiş olup istisna bir işleme muafiyet ise şahsa ilişkindir maddede açıkça müstesna ifadesi kullanılmış olması karşısında yapılan bu son değişiklikle bankalar yurt dışı kredi kuruluşları ve uluslar arası kurumlarca kullanılacak kredilerin temini ve bunların teminatları ile geri ödenmelerine ilişkin işlemler alacaklı – borçlu ayırımı yapılmaksızın 492 sayılı harçlar kanununda yer olan yargı harçlarından da müstesna tutulmuştur nitekim maddenin gerekçesinde bu değişiklik 492 sayılı harçlar kanununun 123. maddesinde kredilere ilişkin istisna hükmünün yargı harçlarını da kapsamı içine aldığı hususu açıklığa kavuşturularak uygulamadaki tereddütlerin giderilmesi amaçlanmaktadır şeklinde ifade edilmiştir diğer taraftan bu durum Yüksek Danıştay 9. Dairesinin bu yöndeki yerleşmiş bir çok kararı ile de kabul edilmiş bulunmaktadır (20.10.2008 T 2006/4958 E, 2008/4769 K , 15.10.2008 T 2007/3486 E , 2008/4610 K , 15.10.2008 T 2006/84 E, 2008/4597 K)

Açıklanan ve yeni oluşan bu durum karşısında bankalar yurt dışı kredi kuruluşları ve uluslar arası kurumlarca kullanılacak kredilerin teminatları ile geri ödenmelerine ilişkin olarak icra dairelerinde yapılacak işlemlerin 492 sayılı harçlar kanununda yazılı harçlardan ve aynı kanunda yer olması nedeni ile tahsili harcından müstesnadır.

Bankaların Kullandırdıkları Kredilerin geri Dönüşümü Amacıyla Başlattıkları İcra Takiplerinde Alacağa Mahsuben Yapılan İhalelerle Yapılan Tahsilatlar Tahsil Harcından İstisna Olduğu (Yargıtay 12. HD. 03.03.2009 T. 2008/24063 E, 2009/4484 K sayılı ilamı)

Bankaların Kredi alacağı için yaptıkları takiplerin kesinleşmesi üzerine yapılan ihalelerde Borçluya ait taşınmazı alacaklarına mahsuben aldıkları takdirde aldıkları gayrimenkullerin tescili sırasında yine Harçlar Kanunu'nun 123. maddesinin son maddesi gereğince aynı gerekçelerle tapu harcından muaf olup olmadığı hususunu belirleme icra müdürünü görevi değildir.

Bankaların kredi alacağı için yaptığı takibin kesinleşmesi üzerine yapılan ihalede borçluya ait taşınmazı alacağına mahsuben satın aldığı takdirde KDV ve damga vergisi ödemesi gerekir mi ?

5281 sayılı Kanununun 33. maddesi ile 3065 sayılı KDV Kanunu'nun 17. maddesinin 4 numaralı fıkrasına (r) bendi eklenerek kurumların en az iki tam yıl süreyle aktiflerinde yer alan iştirak hisseleri ile gayrimenkullerin satışı suretiyle gerçekleşen devir ve teslimleri, bankalara borçlu olanların ve kefillerinin borçlarına karşılık gayrimenkul ve iştirak hisselerinin (müzayede mahallerinde yapılan satışlar dahil) bankalara devir ve teslimleri istisna kapsamına alınmakla bankaların kredi alacağı için yaptığı takibin kesinleşmesi üzerine yapılan ihalede borçluya ait taşınmazı alacağına mahsuben aldığı takdirde, alacaklı banka

KDV uygulamasından muaf olacağı için kendisinden bu konuda ödeme yapılmasının istenemez.

Vergi Kanunlarının Yeni Türk Lirasına Uyumu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında 1.1.2005 tarihinde yürürlüğe giren 5281 Sayılı Kanunun 8.maddesi ile 488 sayılı Damga Vergisi Kanunu'nun, damga vergisinden istisna edilen işlemleri kapsayan (2) sayılı tablosuna 35 numaralı fıkra eklenmiştir. Bu fıkraya göre; "5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 8 inci maddesinin birinci fıkrasının (12) numaralı bendi kapsamındaki işlemler nedeniyle düzenlenen kâğıtlar," damga vergisinden istisna tutulduğundan bankaların kredi alacağı için yaptığı takibin kesinleşmesi üzerine yapılan ihalede borçluya ait taşınmazı alacağına mahsuben satın aldığı takdirde damga vergisi ödenmesi istenemez. (Yargıtay 12. HD 01.06.2009 Tarih ve 2009/4212 E, 2009/11715 K sayılı ilamı)

Damga Vergisi İstisnası (Bankaların Sadece Kredi Sözleşmelerinden Kaynaklanan Alacakları İçin Değil Her Türlü Alacakları İçin Yaptıkları İcra Takiplerinde Alacağına Mahsuben Kendilerine Yapılan Taşınmaz İhaleleri Damga Vergisinden İstisna Olduğu) (Yargıtay 12. HD. 09.04.2009 T. 2008/27334 E. 2009/7693 K. Sayılı ilamı)

Bankaların kredi alacağı için yaptığı takibin kesinleşmesi üzerine yapılan ihalede borçluya ait taşınmazı alacağına mahsuben satın aldığı takdirde KDV ve Damga vergisinden muaf ancak ihalede bedeli üzerinden tahakkuk eden tellaliye harcını ödemesi gerekmektedir.

Ayrıca, tellallık harcı ile ilgili 2464 sayılı Kanununun 68. maddesinde tellallık harcını mal ve ürünleri satan gerçek ve tüzel kişilerin ödemekle yükümlü olduğu" hükmü getirilmiştir. Yasanın emredici hükmüne göre, bu harcin sorumlusu, mal ve hizmetleri satan gerçek ve tüzel kişilerdir. Bu nedenle Tellallık Harcında İstisna Uygulaması Yapılamayacağı (Yargıtay 12. HD 09.02.2006 Tarih ve E. 2005/24848 K. 2006/1997 sayılı kararı)

Takipsizlikle Kaldırılan Dosyaların Yenilenmesinde Alınacak Harçlar: Ödeme Emrinin Tebliği Tarihten İtibaren Bir Yıl Geçmekle Düşeceği - Yeniden Haciz İçin Yenileme Talebinin Borçluya Tebliğ Edilmesi Gerekir (Yargıtay 12. HD 24.01.2006 Tarih ve 2005/23472 E, 2006/239 K sayılı ilamı) böyle bir durumda borçluya yükletilmemek üzere ilamsız takiplerde Baş vurma harcı ve peşin harç tahsil edilmesi gerekir

İcra ve İflas Kanunu'nun 78/2. maddesine göre haciz istemek hakkı ödeme emrinin tebliğinden itibaren bir sene geçmekle düşer. Aynı maddenin 4. fıkrasına göre ise haciz talebi kanuni süre içerisinde yapılmaz veya geri alındıktan sonra bu müddet içinde yenilenmezse dosya muameleden kaldırılır. Yukarıdaki madde hükmünden anlaşılacağı üzere haciz istenebilmesi için ödeme emrinin tebliği zorunludur. Dosyanın işleminden kaldırılabilmesi içinse ödeme emrinin tebliğinden itibaren bir yıl için haciz istenilmiş olması gerekir. Bir başka deyişle ödeme emri tebliğ edilmediği sürece haciz isteme hakkı doğmayacağından ve dolayısı ile haciz isteme süresi de başlamayacağından dosyanın işleminden kaldırılması mümkün değildir. Hal böyle olunca dosyanın yenilenmesinden de söz edilemez. Bu durumda yenileme harcından söz edilmemesi gerekir.

İİK'in 78/2. maddesinde düzenlenen "haciz isteme hakkı" süresi içinde yerine getirilerek yasa da öngörülen zamanda satış istenmediği takdirde İİK'in 106 ve 110. maddeleri gereğince haciz düşer. İİK'in 78/son maddesi gereğince, yeniden haciz uygulanabilmesi için borçluya yenileme tebliğine ve yenileme harcı alınmasına gerek yoktur. Tekrar haciz talep edilerek

takibe devam edilebilir. (Yargıtay 12. HD 10.10.2006 Tarih ve 2006/15390 E, 2006/18841 K sayılı ilamı)

İİK.'nun 78. maddesi ödeme emri tebliğ tarihinden itibaren bir yıl içinde haciz istenmemesi halini ele almış olup bu süre içinde haciz istenmez veya geri alındıktan sonra yenilenmezse haciz istemek hakkı düşer. Yeniden haciz talebi alacaklının yenileme talebinin borçluya tebliği ile mümkündür. Ancak alacaklı süresinde haciz istemiş, isteği gibi karar verilmiş, ancak haciz tatbik edilememiş, satış yapılamamışsa, bu duruma göre haciz istemek hakkı değil, haciz kararı düşmüş olacağından yenileme isteğinin diğer tarafa tebliğine lüzum olmadan alacaklı yeniden haciz talebinde bulunabilir. (Yargıtay 12 HD 24.09.1985 tarih ve 1985/1749 Esas 1985/7392 K sayılı ilamı) Bu durumda da dosyanın yenilenmesinden ve yeni bir harçtan söz edilemez.

Haciz kalktıktan sonraki ödemelerden yüzde 7,2 (takipten feragat ve haricen tahsil beyanlarından ise yüzde 3,6) oranında tahsil harcı alınması gerekir (Adalet Bakanlığı Hukuk İşleri Genel Müdürlüğünün 17/01/1990 tarih ve 8-02863 sayılı Mütalâası)

Emekli ikramiyesi ve kıdem tazminatları vs hizmet gelirlerinde harç :

İcra ve iflas harçlarının hangi hallerde ne nispette alınacağı 492 sayılı Harçlar Kanunu'na ekli (1) sayılı tarifenin icra ve iflas harçları başlığını taşıyan (B) kısmında belirtilmiş bulunmaktadır. Sözü edilen tarifenin B-1-3 maddesinin (d) bendinde resmi ve özel müesseseler memur ve hizmetlilerin maaş gündelik vs hizmet gelirlerinin haczi sureti ile tahsil olunan paralardan % 3,6 , (b) bendinde hacizden sonra ve satıştan önce geleni paralardan % 7,2 , (c) bendinde ise satıştan sonra geleni paralardan % 9 oranında tahsil harcı alınacağı belirtilmiştir. Yukarıda izah edildiği gibi değeri belli olan icra takiplerinden alınacak tahsil harcı sürdürülen takibin safahatları ve paranın tahsil kaynağına göre sıralanmıştır bu nedenle bir alacak sebebi ile sürdürülen takip neticesinde resmi ve özel müesseseler memur ve hizmetlilerin maaş gündelik vs hizmet gelirlerinin haczi sureti ile tahsil olunan paralardan paranın alacaklıya ödenmesi sırasında % 3,6 tahsil harcı alınmalıdır burada emekli ikramiyesi, kıdem tazminatı vs. gelirler kanunun özünde vs. hizmet geliri olarak adlandırıldığına göre bu tür gelirlerin haczinden de % 3,6 tahsil harcı alınması gerekir.

Gayrimenkul ve gemilerin tahliye ve tesliminde alınacak harçlar: Harçlar Kanunu'nun 18. ve 24 maddelerinde düzenlenmiştir.

Madde 18 – Bir gayrimenkulün veya bir geminin tahliye ve teslimine dair olan icra takiplerinde tahsil harcı; bir yıllık kira bedeli, yoksa, bu süreye göre takdir edilecek bir bedel üzerinden hesaplanır.

Madde 24 – Gayrimenkul veya gemilerin tahliye veya teslimine dair icralarda Tahsil Harcı (1) sayılı tarifede yazılı miktarların yarısı nispetinde alınır.

Menkul teslimlerinde alınacak tahsil harcı: Harçlar Kanunu'nun 19. maddesinde düzenlenmiştir.

Madde 19 – Bir menkulün teslimine dair icra takiplerinde tahsil harcı; menkulün ilamda veya takip talebinde gösterilen değeri, bu yoksa takdir edilecek değer üzerinden hesaplanır.

İcra Müdürlüklerince menkul ve gayrimenkul satışlarında ihale bedeli üzerinde tahsil edilmesi gereken KDV, damga vergisi ve tellaliye harcının ödeme zamanı konusunda sorunlar yaşanmaktadır bazı dairelerce ihale kesinleşmeden anılan vergilerin ödenmesi istenilmektedir oysa anılan bu vergilerin ihalenin kesinleşmesi üzerine yükümlülüğü doğar İcra Müdürlüğünce ihalenin kesinleşmesi üzerine KDV, damga vergisi ve tellaliye harcının ödenmesi için süre verilmesi zorunludur. (Yargıtay 12. HD. 2005/17060 E, 2005/20995 K sayılı ilamı)

AVUKATLIK KANUNU

Bazı icra Dairelerinde Alacaklı vekillerine özel yetkileri (ahzu kabz) yetkisi olmadığı gerekçesi ile takip dosyalarından vekalet ücreti ve yargılama giderlerinin ödenmediği görülmektedir.

Oysa, icra takip dosyalarından Alacaklı vekilinin özel yetkiye gerek olmaksızın (ahzu kabz) ödemeyle yükümlü kılınan paranın dışında kalan vekalet ücreti ve yargılama giderlerini alabilir kaldı ki Avukatlık Kanunu'nun 164. maddesi ile; dava sonunda, kararlar tarifeye dayanılarak karşı tarafa yüklenecek vekâlet ücreti avukata aittir. Bu ücret, iş sahibinin borcu nedeniyle takas ve mahsup edilemez, haczedilemeyeceği düzenlenmiştir. (HGK 03.04.2002 Tarih ve 2002/19-249 E, 2002/7258 K sayılı ilamı)

Alacaklı vekillerinin yaşadığı en önemli sorunlardan biriside bazı icra takipleri alacaklı vekilince belli bir yere kadar getirilmiştir ancak alacaklı asil ile borçlu anlaşarak alacaklı vekilini devre dışı bırakarak alacaklı asil feragati ile sonuçlanmaktadır asil feragati ile icra takip dosyasının işlemden kaldırılması ne kadar doğrudur ?

Asilin - Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi'ne göre- avukatına ait bulunan -karşı tarafa yüklenmiş olan- avukatlık (vekalet) ücretinden Avukatlık Kanunu'nun 164. maddesinde 2.5.2001 tarihli 4667 sayılı Kanunun 77. maddesiyle yapılan değişiklik ile, feragat edemeyeceği, dava sonundaki kararlar tarifeye dayanılarak karşı tarafa yüklenecek vekalet ücreti avukata ait olduğundan, asilin avukatına ait vekalet ücretinden feragati hüküm ifade etmez. (12. HD. 7.4.2003 T. E: 3370,K: 7525 sayılı ilamı)

Böyle bir müracaatta İcra Müdürlüğünce ne yapılmalıdır ?

Alacaklı asilin İcra Müdürlüğüne alacağının tamamını aldığını icra takip dosyasının işlemden kaldırılması isteğini içeren müracaatı üzerine İcra Müdürlüğünce vekalet ücreti dışında kalan alacaklar yönünden alacaklı asilin talebinin kabulüne karar verilmesi ve vekalet ücreti yönünden takibin devamına karar verilmesi gerekir doğal olarak alacaklı asilin haciz fekki vs. talebi varsa dosyaya alacaklı veya borçlu tarafından vekalet ücretinin bloke edilmesi halinde bu talebin yerine getirilmesi gerekmektedir.

İcra Dairelerinde son zamanlarda yaşanan sorunlardan alacaklı vekillerinden ödeme sırasında talep edilen serbest meslek makbuzudur , serbest meslek makbuzu uygulaması Maliye Bakanlığı'nın genelgesi ile başlatılmış bazı icra dairelerinin denetimleri sırasında Adalet Müfettişlerince serbest meslek makbuzu kesilmemesini raporlarına öneri olarak alması sonucu başlamıştır .

375 sıra nolu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği'nde icra dairelerince borçludan alınarak müvekkili adına takibat yapan alacaklı taraf avukatına ödenmesine karar verilen vekalet ücretlerinin avukata ödendiği anda avukat tarafından borçlu adına en az iki nüsha serbest meslek makbuzu düzenlenecek olup bir nüshası ödemeyi yapan memura verileceği açıklanmıştır.

İcra Dairelerince serbest meslek talepleri alacaklı vekillerince şikayet yolu ile yargıya intikal ettirilmiş ancak Mahkemelerce hemen hemen bütün kararlarında şikayetin reddine karar verilmiştir ayrıca bu kararların temyizi sonunda Yargıtay'ca da şikayetin reddine dair kararların onanmasına karar verilmiştir. Bu konuda bir örnek kararımız;

Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (Vekalet Ücretinin Avukata Ödendiği Sırada Avukat Tarafından Borçlu Adına En Az İki Nüsha Serbest Meslek Makbuzu Düzenlenmesi gerekmektedir.) (Danıştay Vergi Dava Daireleri Kurulu'nun 22.02.2008 T 2007/705 E. 2008/160 K sayılı ilamı)

Serbest meslek makbuzu uygulamasındaki sıkıntıları dikkate alarak ben bizzat dairemden Maliye Bakanlığı Gelirler Genel Müdürlüğü'ne yazı yazarak Serbest meslek makbuzu uygulamalarındaki sıkıntıları dile getirdim ve özellikle alacaklı vekili tarafından serbest meslek makbuzunun kesilmemesi halinde İcra Müdürlüğünün sorumluluğunun ne olacağı dahası alacaklı vekili serbest meslek makbuzunu kesmemekte diretirse İcra Müdürlüğünün yaptırımının ne olacağını sordum Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığının 12.08.2009 tarih ve 77675 sayılı cevabi yazısı ile;

Mahkeme ilamına göre karşı taraf avukatına ödenen veya İcra Dairelerince alacaklı taraf avukatına ödenmesine karar verilen vekalet ücretini tahsil eden avukatın 213 sayılı vergi usul kanununun 236. maddesi hükmü uyarınca ödemeyi yapan adına serbest meslek makbuzu düzenlenmesi gerektiği

213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 353/1. maddesinde yer alan hüküm uyarınca verilmesi ve alınması icap eden serbest meslek makbuzunun verilmemesinin ve alınmadığının veya düzenlenen belgede gerçek meblağdan farklı meblağlara yer verildiğinin tespiti halinde bu belgeleri düzenlemek ve almak zorunda olanların her birine özel usulsüzlük cezası kesileceği bildirilmiştir

Vekille takip edilen işlerde yapılan tebliğlerin Tebligat Kanunu'nun 11. maddesi gereğince vekile yapılması gerekir.

Vekilin Tebligat Kanunu'nun 11. Maddesi Gereğince Kendisine Yapılan Tebligat Üzerine Bu İstemine İlişkin Yargılamayı Takip Etmeyeceğini Yargılama Başlamadan Bildirdiği taktirde - Vekilin Avukatlık Kanunu Anlamında Ayrı Bir İş Olan Bu Yargılamaya Katılma Zorunluluğunun Bulunmadığı (HGK "nun 12.03.2008 tarih ve 2008/12-256 E , 2003/237 K sayılı ilamı) Ancak vekilin vekillikten çekilmiş olması halinde Anılan Vekil Tebellüğ Ettiği Evraka Vekillikten Çekilme İradesini Gösterir Bir Şerh Düşmediğinden Aynı Gün Verdiği Çekilme İsteğini İçerir Dilekçenin Kararın Tebliğinden Sonra Olduğunun Kabulü Gerekir. HGK'nun 06.05.2009 tarih ve 2009/7-81 E, 2009/176 K. Sayılı ilamı)

Vekil ile takip edilen işlerde vekile tebligat yapılır. Tebligat, tebliğ yapılacak şahsın bilinen en son adresine yapılır. Avukatlık Kanunu 'na göre, avukatların bir baroya kayıtlı olma zorunluluğu bulunmaktadır. Avukat ile takip edilen işlerde avukata çıkarılan tebligatın bila

tebliğ dönmesi halinde kayıtlı olduğu barodan en son adresi sorulup araştırılmadan 35. maddeye göre tebligat yapılması hatalıdır. (19.HD 09.03.2006 T200/6990 E, 2006/2329)

Avukatlık Kanunu'nun 35. maddesi gereğince, avukatlar dava açılmadan veya dava açılmış olup da henüz duruşma başlamadan önce kendilerine intikal eden iş ve davalarda, tarafların kendi iradeleriyle istem sonucu elde edebilecekleri konulara inhisar etmek kaydıyla, müvekkilleriyle birlikte karşı tarafı uzlaşmaya davet edebilirler. Karşı taraf bu davete icabet eder ve uzlaşma sağlanırsa, uzlaşma konusunu, yerini, tarihini, karşılıklı yerine getirmeleri gereken hususları içeren tutanak, avukatlar ile müvekkilleri tarafından birlikte imza altına alınır. Bu tutanaklar İcra ve İflas Kanunu'nun 38. maddesi anlamında ilâm niteliğindedir. Bu tür belge dayanak yapılarak yapılan icra takibi üzerine borçluya 4-5 örnek icra emri gönderilir ve Harçlar kanunu gereğince peşin harç alınmaz.

Vekalet ücretinin ilamda birden fazla davacı yada davalı yararına hükmedilmiş olması halinde lehine vekalet ücreti taktir edilen nasıl biri yol izleyecektir ?

Vekalet ücretinin ilamda birden fazla davacı yada davalı yararına hükmedilmiş olması halinde lehine vekalet ücreti taktir edilenler ya topla halde icra takibi başlatmalıdır yada vekalet ücretinin tümünü değil sadece kendi payına düşen kısmı takip konusu yapabilir. (Yargıtay 12. HD 25.05.1989 tarih ve 1988/12929 E , 1989/7726 K sayılı ilamı)

Bilindiği gibi Harçlar Kanunu'nun 32. maddesinde yargı işlemlerinden alınacak harçlar ödenmedikçe müteakip işlemler yapılmaz. Ancak ilgilisi tarafından ödenmeyen harçlar diğer taraf öderse işleme devam olunmakla beraber bu para muhakeme neticesinde ayrıca bir isteğe hacet kalmaksızın hükümde nazara alınacağı belirtilmiştir. Bakiye ilamı harcını diğer taraf adına ödeyen ilgililer faiz taleplerinde hatalara düşmektedir. Bakiye ilamı harcını ödeyen taraf bakiye ilamı harcının Mahkeme veznesine veya Maliye'ye yatırdığı tarihten itibaren faiz talebinde bulunabilir. Ancak taraflar genellikle icra programlarından yararlandıklarından ve çok dikkatli veriler girilmediği takdirde bakiye ilamı harcına da takip tarihinden itibaren faiz tahakkuk ettirilmekte ve fazla faiz talebi nedeni ile davaya sebebiyet verilmektedir.

İcra tebliğleri: İcra tebliğleri tebligat kanununu ve İcra ve İflas Kanunu'nda düzenlenmiştir.

İ.İ.K.'nin 20. maddesi: Bu kanunun tayin eylediği müddetleri değiştiren bütün mukaveleler hükümsüzdür. Ancak her hangi bir müddetin geçmesinden istifade hakkı olan borçlu bu hakkından vazgeçebilir. Bu vazgeçme üçüncü şahıslara tesir etmez.

İ.İ.K.'nin 21. Maddesi: İcra dairelerince yapılacak tebliğler yazı ile ve Tebligat Kanunu hükümlerine göre olur. Bu tebliğler makbuz karşılığında doğrudan doğruya tevdi suretiyle de yapılabilir, Bazı İcra Müdürlüklerinde dairede tebligattın kaçınıyor hatta resmi talepler reddediliyor oysa dairede tebligat yapılması kanun gereğidir.

Tebligat Kanunu'nun 20. ve 21. maddesi, gereğince yapılan tebligatlarda ek 15 günlük sürenin uygulanmasında çeşitli uygulamalar görülmektedir.

MUHATABIN MUVAKKATEN BAŞKA YERE GİTMESİ

Tebligat Kanunu'nun 20. maddesi: 13, 14, 16, 17 ve 18'inci maddelerde yazılı şahıslar, kendisine tebliğ yapılacak kimsenin muvakkaten başka yere gittiğini belirtirlerse; keyfiyet ve

beyanda bulunanın "adı ve soyadı" tebliğ mazbatasına yazılarak altı beyan yapan tarafından imzalanır ve tebliğ memuru tebliğ evrakını bu kişilere verir. Bu kişiler tebliğ evrakını kabule mecburdurlar. Kendisine tebliğ yapılacak kimsenin muvakkaten başka bir yere gittiğini belirten kimse, beyanını imzadan imtina ederse, tebliğ eden bu beyanı şerh ve imza eder. Bu durumda ve tebliğ evrakının kabulden çekinme halinde tebligat, 21'inci maddeye göre yapılır. Bu maddeye göre yapılacak tebligatlarda tebliğ, tebliğ evrakının 13, 14, 16, 17 ve 18 inci maddelerde yazılı kişilere verildiği tarihte veya ihbarname kapıya yapıştırılmışsa bu tarihten itibaren on beş gün sonra yapılmış sayılır bu durumda 15 günlük ek süre uygulanması gerekir. Ancak bazı uygulamalarda kendisine tebligat yapılacak kimse veya tebligat kanununun 13,14,16,17 ve 18. maddesinde sayılan tebligat yapılabilecek kimselerden hiçbiri gösterilen adreste bulunmaz, yada bulunduğu halde tebligat yapılacak kimsenin çarşıya gittiği pazara gittiği vb. sebeplerle adreste bulunmadığı beyan edildiği hallerde de Tebligat Kanunu'nun 20. maddesinde geçen 15 günlük ek sürenin uygulandığı görülmektedir bu uygulama tamamen yanlıştır zira kanunun özü incelendiğinde 15 günlük ek sürenin uygulanabilmesi için kanunda sayılan kişilerin kendisine tebligat yapılacak kişinin muvakkaten başka yere gittiğinin beyan edilmesi gerekir. Aksi takdirde tebligat Tebligatın Kanunu'nun 21. maddesine göre yapıldığı kabul edilir ve tebligat ihbarnamenin kapıya yapıştırıldığı tarih tebliğ tarihi sayılır.

Tebligatın alo post yani kapıdan kapıya teslim sureti ile yapılması halinde normal tebligata göre daha fazla masrafı olan bu tebligatın masraflarının takip masraflarına dahil edilmediği, alo – post yolu ile yapılan tebligat ücretlerinin dosya hesaplarına normal tebligat ücreti olarak yansıtıldığı bakiyesine alacaklıların katlandığı görülmektedir.

İ.İ.K.'nin 15. maddesi gereğince icra ve iflâs harçlarını kanun tayin eder. Kanunda aksi yazılı değilse bütün harç ve masraflar borçluya ait olup neticede ayrıca hüküm veya takibe hacet kalmaksızın tahsil olunur. Ayrıca Tebligat Kanunu'nun 7. maddesi gereğince; tebligat uçakla veya postada kullanılan diğer seri veya hususi vasıtalarla veya muhtelif işaretli telgraflarla da yaptırılabilir. Tebliğin bu vasıtalarla hangisiyle yapılacağı alakanın talebi üzerine veya re'sen mahkeme reisi, hakim veya tebliği yaptıracak diğer merciler tarafından tensip edilir. Bu takdirde bunlara ait ücretler, PTT ücretleri tarifesine göre bu vasıtalarla tebliği isteyen tebliğ ücretinden ayrı olarak alınır.

Tebligatın Memur Vasıtası İle Yapıldığı Hallerde Tebligat Kanunu'nun 21. Maddesinde Öngörülen Usullerle Tebligat Yapılabilir. Zira Adli İdari Ve Askeri Kaza Mercileri Tarafından Tebligat (Ve Diğer Adalet Daireleri Re'sen veya Talep Halinde İşin Mahiyetine Göre Dairelerinde Çalışan Memurlar Vasıtasıyla Tebligat Yapılmasına Karar Verebileceği - Ödeme Emri Mübaşir Vasıtasıyla Tebligat Kanunu'nun 21. Maddesinde Öngörülen Usulle Tebliğ Edildiği - Tebliğ İşleminde Tebligat Kanunu ve Tüzüğüne Aykırılık Bulunmadığı – Yargıtay 19. HD 19.6.1997 Tarih ve 1997/4461 E. 1997/6353 K. Sayılı ilamı)

Son zamanlarda İcra Takip dosyalarından gönderilen tebligatların bila tebliğ iade edilmesi üzerine Borçlunun adresinin zabıta marifeti ile tesbiti için yazılan müzekkerelerde sorunlar yaşanmakta ve adeta kanun yok sayılarak bu uygulama yerine getirilememektedir.

İ.İ.K.'nin 81. maddesinde zor kullanma hususunda bütün zabıta memurları icra müdürünün yazılı müracaatı üzerine kendisine muavenet ve emirlerini ifa etmekle mükelleftirler düzenlenmesine yer verildiğinden sözü edileni düzenlemeye göre İcra Müdürlerinin köylerde muhtarlar , diğer yerlerde bütün kolluk kuvvetlerine yazılı başvuruları üzerine adı geçenler ona yardımda bulunmak ve emirlerini yerine getirmekle mükelleftirler bu nedenle adres

araştırması istemini de yeri getirmek zorundadırlar (Yargıtay 12. HD 25.12.2008 tarih ve 2008/9459 E, 2008/23271 K sayılı ilamı)

ÇOCUKLA ŞAHSİ MÜNASEBET TESİSİNE DAİR İLAMIN İCRASI:

Madde 25/a - (Ek madde: 18/02/1965 - 538/15 md.)

Çocukla şahsi münasebetlerin düzenlenmesine dair ilam hükmünün yerine getirilmesi talebi üzerine icra memuru, küçüğün ilam hükümleri dairesinde lehine hüküm verilen tarafla şahsi münasebette bulunmasına mani olunmamasını; aksi halde ilam hükmünün zorla yerine getirileceğini borçluya 24 üncü maddede yazılı şekilde bir icra emri ile tebliğ eder. Bu emirde ilam hükmüne aykırı hareketin 341 inci maddedeki cezayı müstelzim olduğu da yazılır.

Borçlu bu emri tutmazsa ilam hükmü zorla yerine getirilir. Borçlu alacaklının şikayeti üzerine ayrıca 341 inci maddeye göre cezalandırılır.

ÇOCUK TESLİMİNE VE ÇOCUKLA KİŞİSEL İLİŞKİ KURULMASINA DAİR İLAMLARIN İCRASINDA UZMAN BULUNDURULMASI:

Madde 25/b - (Ek madde: 17/07/2003 - 4949 S.K./7. md.)

Çocukların teslimine ve çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilamların icrası, icra müdürü ile birlikte Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu tarafından görevlendirilen sosyal çalışmacı, pedagog, psikolog veya çocuk gelişimcisi gibi bir uzmanın, bunların bulunmadığı yerlerde bir eğitimcinin hazır bulunması suretiyle yerine getirilir.

Bilindiği gibi çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilamların icrasında icra takip giderleri ancak karşı tarafın çocukla kişisel ilişkiyi engellemesi halinde karşı tarafa yüklenebiliyor aksi takdirde çocukla kişisel ilişki talebinde bulunan üzerinde bırakılıyor günümüzde asgari ücret 600,00 TL'nin altında olduğu düşünüldüğünde herhangi bir icra dosyasından çocukla kişisel ilişki talebinde bulunan taraf ortalama Yol tazminatı , uzman ücreti , vasıta ücreti olmak üzere ortalama 150,00 TL'nı bulmaktadır genellikle Mahkeme kararlarında çocukla kişisel ilişkilerin hafta sonları olarak hüküm altına alındığı dikkate alındığında tarafların çocukla kişisel ilişki kurabilmesi için asgari ücret civarında bir bedeli bu iş için ayırması gerekiyor , Müdürlüklere müracaat eden taraflar masrafları öğrendiklerinde bir çoğu maddi imkanı yeterli olmadığından çocukları ile kişisel ilişki kuramıyorlar , kanun yapıcıların bu durumu göz önüne alınarak ilgili maddede bir değişiklik yoluna giderek çocukla kişisel ilişki tesisi masraflarının devlet tarafından karşılanması yolunda bir yasa değişikliği yoluna gitmeleri gerekir hızla gelişen ülkemizde çocuk gelişimine verilen önemle yürürlükteki madde çelişmektedir.

İcra Hukukunda yürütmenin durdurulması ve tehiri icra:

İ.İ.K.'nin 36. maddesi: İlâma karşı istinaf veya temyiz yoluna başvuran borçlu, hükmolunan para veya eşyanın resmî bir mercie depo edildiğini ispat eder yahut hükmolunan para veya eşya kıymetinde icra mahkemesi tarafından kabul edilecek taşınır rehni veya esham veya tahvilât veya taşınmaz rehni veya muteber banka kefaleti gösterirse veya borçlunun hükmolunan para ve eşyayı karşılayacak malı mahcuz ise icranın geri bırakılması için bölge adliye mahkemesi veya Yargıtaydan karar alınmak üzere icra müdürü tarafından kendisine uygun bir süre verilir. Bu süre ancak zorunluluk hâlinde uzatılabilir.

Borçlu, Devlet veya adlî yardımdan yararlanan bir kimse ise teminat gösterme zorunluluğu yoktur.

Ücreti ilgililer tarafından verilirse bölge adliye mahkemesi veya Yargıtayca icranın geri bırakılması hakkındaki karar icra dairesine en uygun vasıtalarla bildirilir.

Nafaka hükümlerinde böyle bir süre verilemez.

Bölge adliye mahkemesince başvurunun haklı görülmesi hâlinde teminatın geri verilip verilmeyeceğine karar verilir. Yargıtay'ca hükmün bozulması hâlinde borçlunun başvurusu üzerine, bozmanın mahiyetine göre teminatın geri verilip verilmeyeceğine mahkemece kesin olarak karar verilir.

Bölge adliye mahkemesince başvurunun esastan reddine karar verilmesi veya Yargıtay'ca hükmün onanması hâlinde alacaklının istemi üzerine başkaca işleme gerek kalmaksızın teminata konu olan para alacaklıya ödenir. Mal ve haklar ise, malın türüne göre icra dairesince paraya çevrilir. İlâm alacaklısının teminat üzerinde rüçhan hakkı vardır.

İcra Müdürlüğünce Borçlu tarafa tehiri icra kararı getirmek üzere süre verilebilmesi için; borçluya icra emri gönderilmiş olmalıdır çünkü ilam icraya konmamış ise icra geri bırakılması da gerekmez.

Borçlu tarafından süresi içerisinde takibe konu ilamı temyiz ettiğini Mahkemeden alacağı ve İcra Dairesine vereceği bir belge ile kanıtlamalıdır başka bir deyişle takip dayanağı ilamı temyiz etmemiş olan borçlu Yargıtay'dan tehiri icra kararı ve İcra Müdüründen süre talep edemez.

Hükmedilen para yada eşya kıymetindeki kanunda geçen teminatları göstermiş olması gerekmektedir Güvence ve teminat olarak sadece hükmolunan para nın yatırılması yeterli olduğundan icranın durdurulabilmesi için ayrıca hükmolunan para dışında takip harç ve giderleri ile vekalet ücretinin yatırılması gerekmez, (12. HD. 03.05.1982 Tarih ve 1982/3670 E, 1982/3837 K sayılı ilamı) Tehiri icra kararı getirmek üzere süre talebi için Borçlunun İcra Dairesine başvurması için yasada bir süre öngörülmemiş olduğundan borçlu her zaman icra dairesine başvurarak kendisine tehiri icra kararı getirmek üzere süre verilmesini isteyebilir.

Kesinleşmeden infaz edilebilecek ilamlar:

Taşınmazın aynı ile ilgili kararlar,
Aile ve şahsın hukukuna ilişkin ilamlar,
Hakem kararları,
Yabancı Mahkeme kararları,
Sayıştay ilamları,
Vergi Mahkemesi ilamları,
Ticaret Sicili memurunun teklifi üzerine sicil bağlı olduğu Mahkemece tescil konusunda verilen kararlar,
Ceza ilamlarının tazminatı ve yargılama masraflarını ilişkin hüküm fıkraları,
Kira tespitine ilişkin ilamların kesinleşmeden infazı mümkün değildir. Ayrıca bu tür ilamların eklentisi durumunda olan vekalet ücreti, yargılama gideri ve hüküm altına alınan tazminat varsa bunlarda kesinleşmeden infaz edilemezler. Bunun yanı sıra infazı için kesinleşme şartı

aranmayan bazı ilamlarında eklentilerinin infazı için kararın kesinleşmesi şartı aranır örnek olarak gösterecek olursak olumsuz tespit kararının reddine dair bir kararı ele alacak olursak alacaklı lehine tazminata hükmedilmişse alacaklı bu ret kararının kesinleşmesinden sonra infazı mümkündür.

İdare Ve Vergi Mahkemelerinden Verilen Tam Yargı Davalarına İlişkin İlamların Genel Hükümler Dairesinde İnfaz Ve İcrası İstenebilmesi Mümkün Olup Yargılama Gideri Ve Ücreti Vekaletin Tahsili İçin Kararın Kesinleşmesi Zorunlu Olduğu (Yargıtay 12. HD. 06.02.2001 Tarih ve 2001/1000 E, 2001/2081 Sayılı ilamı)

Bu tür kararların uygulanmasında bazı hatalı uygulamalara rastlamaktayız yukarıdaki vb. kararlar tüm İdare ve Vergi Mahkemelerinin kararlarında uygulanması gerektiği sanılarak bütün kararlarda uygulanıyor oysa İdare ve Vergi Mahkemelerine idari işlemin iptali davası açılmışsa kesinleşme gerekmez ancak idari işlemin iptali davası açmadan doğrudan tam yargı davası açılması halinde verilen kararlarla hüküm altına alınan ücreti vekalet ve yargılama giderlerinin infazı için tam yargı kararının kesinleşmesi gerekmektedir.

İCRANIN İADESİ:

İ.İ.K.”nun 40. maddesinde: Bir ilâmın bölge adliye mahkemesince kaldırılması veya temyizen bozulması icra muamelelerini olduğu yerde durdurur.

Bir ilâm hükmü icra edildikten sonra bölge adliye mahkemesince kaldırılır veya yeniden esas hakkında karar verilir ya da Yargıtayca bozulup da aleyhine icra takibi yapılmış olan kimsenin hiç veya o kadar borcu olmadığı kesin bir ilâmla tahakkuk ederse, ayrıca hükme hacet kalmaksızın icra tamamen veya kısmen eski hâline iade olunur denilmektedir. Bu durumda ilamın bozularak yeniden yapılan yargılama sonunda o kadar borcu olmadığı kesin bir ilamla tahakkuk ettiği takdirde alacaklıya ödenen paraların iadesine hangi tarihten itibaren faiz tahakkuk ettirilmesi gerekir ?

İİK’nun 40/2 maddesi gereğince ilamın bozulması halinde ödenen paraların iadesinde alacaklıya ödendiği tarihten değil iade borçlusunun bu durumu kesin olarak öğrenmesinden itibaren karışlanabilir hale gelebilir Mahkeme ilamına dayanılarak hukuka uygun olarak elde edilen paranın iadesi (borcun muaccel olması) hükmün kesinleşti tarihte başlar bu halde kesinleşmiş kararın varlığı nedeniyle artık borçlunun mütemerrit olması için ihtara gerek bulunmamaktadır (BK 101. Maddesi gereğince)

Son zamanlarda takip talebi ve muhteviyatı güncel sorunlardan birisi haline gelmiştir

Her ne kadar yasa gereği takip talebi icra müdürüne yazılı veya sözlü olarak yapılması gerekiyorsa da icra dairelerindeki iş yoğunluğu nedeni ile takip talepleri alacaklılar veya varsa vekilleri tarafından tanzim edilerek icra dairesine hazır olarak sunulmaktadır buda beraberinde bazı sorunları getirmektedir

TAKİP TALEBİ VE MUHTEVASI: (İİK 58)

1. Alacaklının ve varsa kanuni temsilcisinin ve vekilinin adı, soyadı, alacaklının vatandaşlık numarası vergi kimlik numarası adresi; alacaklı yabancı memlekette oturuyorsa Türkiye’de göstereceği yerleşim yeri (yerleşim yeri gösteremezse icra dairesinin bulunduğu yer yerleşim yeri sayılır) nin yazılması gerekir

2. Borçlunun adı –soyadı varsa tüm kimlik bilgileri ve varsa kanuni temsilcisinin adı, alacaklı tarafından biliniyorsa vergi kimlik numarası vatandaşlık numarası ve adresinin yazılması gerekir bu bilgiler özellikle son zamanlarda uygulamaya konulan trafik haciz ve yakalamaları, mal varlığı araştırması ile ticaret sicili memurluğu ile yapılacak işlemlerde olmazsa olmaz şartlardan birisi haline gelmiştir.

Bir terekeye karşı yapılan taleplerde kendilerine tebligat yapılacak mirasçılarının adı, soyadı, şöhret ve yerleşim yerleri;

3. Alacağın veya istenen teminatın Türk parasıyla tutarı ve faizli alacaklarda faizin miktarı ile işlemeye başladığı gün, alacak veya teminat yabancı para ise alacağın hangi tarihteki kur üzerinden talep edildiği ve faizi; Alacaklı istediği para alacağının Türk parası ile tutarını takip talebinde göstermelidir takip talebinde alacağın belirli bir miktar olarak gösterilmesi gerekir gösterilen bu miktar sonradan artırılamaz fakat azaltılabilir fakat alacaklı ile borçlu icra müdürü huzurunda yapacakları bir anlaşma ile takip konusu alacağın miktarını artırılabirler.

Takip talebi ile istenen alacak faizli ise faiz klotunda faiz oranının, faizin işlemeye başladığı günün takip talebinde gösterilmesi gerekir, ayrıca takip talebinde temerrüt tarihi (BK 101) gösterilerek bu tarihten itibaren gecikme (temerrüt) faizi istenirse temerrüt tarihinden itibaren faiz hesaplanır alacaklı faiz klotunda vade tarihini içeren bir senede dayalı yaptığı takipte vade tarihinden itibaren faiz istediğini açıkça bildirmeyip sadece faiz istemişse bu halde faiz takip talebi tarihinden itibaren hesaplanır borç senesinde vade yoksa faiz yine takip talebi tarihinden itibaren hesaplanır alacaklı takip talebi ile faiz talep etmemişse faiz için ayrı bir takip yapabilir aynı takipte sonradan faiz isteyemez çünkü takip talebindeki alacak miktarı sonradan artırılamaz. Bu arada icra harç ve giderleri ile takip giderlerinden sayılan ücreti vekalet alacağının alacaklı tarafından takip talebi ile talep edilmesine gerek yoktur icra müdürü tarafından resen hesaplanması gerekir (İİK 138)

4. Senet, senet yoksa borcun sebebi; takip konusu alacak bir senede (belgeye) bağlı ise senedin tarihi ve varsa numarası ile özetini takip talebine yazması gerekir. Bundan başka alacaklı tarafından alacak senedi veya belgesinin aslını veya onaylı suretini icra dairesine vermek zorundadır (M 58/III). Alacaklı senedin tarih ve numarasını takip talebine yazdığı halde senedin aslını veya onaylı örneğine takip talebi ile icra dairesine vermemişse icra dairesi senedin aslı veya onaylı örneğine vermesini alacaklıdan ister. Senedin aslı ve örneği icra dairesine verilmedikçe ödeme emri düzenleyip borçluya göndermez ancak alacak senet veya belgeye dayalı değilse takip talebinde borcun sebebini göstermesi gerekir örnek olarak kira bedeli, satılan herhangi bir malın bedeli gibi. Burada değinilmesi gereken güncel sorunlardan en önemlisi ve yoğun yaşananı bu konudur özellikle takip talebine eklenmesi gereken ve takip konusu yapılan belge aslı veya onaylı suretlerinin takip taleplerine eklenmediği eklenilmişse 488 sayılı damga vergisi kanunu gereğince damga vergisine tabi bir belge ise damga vergilerinin tamamlanmadığı sık sık karşılaşılan sorunlardan birisi haline gelmiştir bazı icra daireleri bu belge aslı veya suretlerini hiç aramazken bazı icra daireleri bu kurala sıkı sıkıya bağlı kalmaktadır ki doğrusuda budur. En önemli sorunda burada yaşanmaktadır yukarıda harçlar ve damga bölümünde geniş bir şekilde incelediğimiz gibi takibe dayanak belge 488 sayılı Damga Vergisi Kanunu gereğince damga vergisine tabi ise belge ibraz edilen icra müdürü Damga Vergisi Kanunu'nun 26. maddesi gereğince belgenin damga vergisinin ödenip ödenmediğini ödenmiş ise noksanlık bulunup bulunmadığını araştırmak zorundadır. Ancak burada icra müdürünün yapacağı işlem sadece damga vergisi ödenmemiş veya noksan

ödenmişse tutanak düzenleyerek vergi dairesine bildirmekle mükelleftir. Başkaca bir sorumluluğu yoktur verginin tahsilatının sonucunu bekleme vs. gibi tutanak düzenlenir vergi dairesine bildirilir. Müteakip işlemlere devam edilir bazı dairelerde alacaklıdan takibe dayanak belgenin damga vergisini ödeyip gelmesi istenerek ödemediği sonra takip kaydedilir ve müteakip işlemlere devam edilir işte bundan sonra alacaklı veya vekilinin savaşı başlamaktadır. Alacaklı veya vekili herhangi bir vergi dairesine gider takip konusu belgenin damga vergisini ödemek istediğini bildirir. Vergi dairesi bu vergiyi ilgilinin bağlı olduğu vergi dairesine ödemesini ister. İlgili il dışında bir vergi dairesine bağlı ise bu vergi dairesine gitme zorunda bırakılır oysa yukarıda damga vergisi ile konuda bu konuya geniş yer verilmiş olup burada da izah edildiği gibi icra müdürünün böyle bir yetkisi yoktur Damga Vergisi Kanunu'nun 26. maddesi gereğince tutanağını düzenler vergi dairesine bildirir müteakip işlemlere devam eder.

5. Takip yollarından hangisinin seçildiği; alacaklı takip yollarından hangisini seçtiğini takip talebine yazması gerekir alacaklı iflasa tabi borçlusuna karşı haciz veya iflas takibi yapabileceğinden (M. 43) haciz veya iflas yollarından hangisini seçtiğini takip talebinde göstermesi gerekir.

Alacaklı BK 84. Maddesi gereğince ilk ödenen paradan masraflarını alabilir. Alacaklının faiz ve masraflarını ilk ödenen paradan mahsup etmesi için takip talebi ile açıkça talepte bulunmasına gerek yoktur. İcra müdürü BK 84. maddesini resen gözetmek ve dosya hesabını buna göre yapması gerekir.

Faiz alacağını başlattığı icra takibinde eksik talep eden alacaklı ne yapmalıdır ?

Alacaklı fazlaya dair hakkını saklı tutmasa bile faiz alacağını zaman aşımı süresinin dolmasına kadar ilamda yazılı faiz alacağından eksik kalan bölümünden açıkça feragat edilmediği sürece yeni bir icra takibi ile her zaman talep edebilir. (Yargıtay 12. HD 09.02.2006 Tarih ve 2005/25702 Esas 2006/02038 K. Sayılı ilamı)

Alacaklıların takip talebinde talep ettikleri faiz oranları ile ilgili bazı örnekler :

Ticari Faiz: Kambiyo senetlerine mahsus haciz yolu ile takiplerde takibe konu bononun vade tarihinden itibaren TTK 637/11 maddesi gereğince ve 3095 sayılı Kanunun 2/2. maddesi uyarınca dönem dönem değişen oranlarda avans faiz oranlarının uygulanması gerekir. Takipten öncesi için alacaklının talep ettiği faiz oranına borçlu tarafından itiraz edilmediği takdirde takip öncesi için talep edilen faiz oranı geçerlidir. Takipten sonrası için İcra Müdürü tarafından dönem dönem değişen avans oranlarına göre hesaplaması gerekir. (Yargıtay 12. HD. 14.06.2005 Tarih ve 2005/9889 E, 2005/12847 K sayılı ilamı)

Yabancı para alacaklarında faiz: Alacaklı yabancı para alacağı için temerrüt faizi talep ettiği takdirde vade tarihi ile takip tarihi arasındaki işlemiş faizi 3095 sayılı Kanunun 4/a Maddesi gereğince yabancı para olarak hesaplayıp takip tarihindeki kur üzerinden (HGK 18.12.2002 tarih ve 2002/12-1058 E, 2002/1064 K sayılı ilamı) ve takip konusu yabancı paranın takip tarihindeki efektif satışı üzerinden Türk olarak talep etmesi gerekir takipten sonrası için seçim hakkını Türk parası olarak ödeme olarak kullanmış ise 3095 sayılı Kanunun 2/2 maddesi gereğince dönem dönem değişen faiz oranları uygulanmak sureti ile seçim hakkını fiili ödeme günündeki kur üzerinden ödenmesi olarak kullanmış ise 3095 Sayılı kanunun 4/a Maddesi gereğince Devlet Bankalarının o yabancı para ile açılmış bir yıl vadeli mevduat hesabına ödediği ve Merkez Bankasına bildirdiği en yüksek faiz oranı uygulanır, burada dikkat

edilecek husus dönemlerin birer yıllık olması gerekir dönem yani bir yıllık süre içerisindeki artış ve düşüşler dikkate alınmaz

İlamlı takiplerde faiz: Mahkeme ilamların infaz edilecek kısmı hüküm kısmıdır hüküm kısmında faiz oranı ve faiz başlangıç tarihi hüküm altına alınmamışsa infazı kesinleşmeye bağlı ilamlarda kesinleşme tarihinden itibaren kesinleşmeden infazı mümkün olan ilamlarda karar tarihinden itibaren yasal faiz talep edilebilir.

Mahkemece Basın Yoluyla Hakaret Nedeniyle Manevi Tazminata Hükmedilmesi halinde - 5680 Sayılı Kanununun 17/Son Maddesine Göre Açılacak Davalarda Hükmedilen Tazminat İçin Bankalarca Verilen En Yüksek İşletme Kredisi Faizinin Uygulanması gerekir (Yargıtay 12. HD. 21.02.2005 Tarih ve 2005/428 E, 2005/3366 K sayılı ilamı)

Gider veya avans payını ödemeyen kat malikinden talep edilebilecek faiz :

Kat mülkiyeti yasasının 20. Maddesi gereğince gider ve avans payını ödemeyen kat maliki ödemedede geciktiği günler için aylık % 5 hesabı ile gecikme tazminatı ödemekle yükümlüdür.

Kamulaştırma alacaklarında faiz : Kamulaştırma alacakları için takibe dayanak ilamın kesinleşme tarihine kadar 3095 Sayılı Yasaya göre (Bütçe Kanununda yer alan yıllar ve oranlarda gözetilerek) yasal faiz uygulanması gerekir , takibe konu ilam kesinleştikten sonra Anayasanın 4709 Sayılı Kanununun 18. maddesi ile değişik 46/son maddesindeki kamulaştırma bedelleri ile mahkemece kesin hükme bağlanan artırım bedelleri için son fıkraya göre kamu alacakları için öngörülen en yüksek faiz oranının uygulanması gerekir tazminat niteliğinde olan kamulaştırmaz el atmadan dolayı alacaklar anılan madde kapsamı dışında kaldığından 3095 Sayılı Yasaya göre (Bütçe Kanununda yer alan yıllar ve oranlarda gözetilerek) yasal faiz oranlarının uygulanması gerekir. (HGK 13.07.2005 Tarih ve 2005/12-466 E, 2005/458 K sayılı ilamı)

İçiş Ücretlerinin icra takibi başlatılırken brüt alacağın nete dönüştürülmesi ve faiz talebinde dikkat edilmesi gereken hususlar: İlamda belirtilen Kıdem tazminatı , İzin ücreti , tatil ücreti , Ulusal Bayram tatil ücretleri, fazla çalışma vs ücretlerinin yasal kesintilerinin ilk ödeme kaynağından tahsili ile ilgili kurumlara yatırılması gerekmektedir. Bu nedenle ödemeyi yapacak olan Davacı – Borçlu tarafından yasal kesintiler ilgili kuruma yatırılacağından, Davalı – Alacaklıya net ödemenin yapılması gerekmektedir. Kesintilerin ilgili kurumlara yatırılmasındaki hukuki ve cezai sorumluluk Davacı – Borçluya aittir. ayrıca kıdem tazminatı alacağı faiz hesaplarının yapılmasında bir kısım yanlışlıklar yapılmaktadır alacaklı veya alacaklı vekillerince icra takibi başlatılırken internetten Merkez Bankasının mevduata uyguladığı en yüksek faiz oranları uygulanmak sureti ile faiz hesaplamaları yapılmaktadır ancak Yüksek Yargıtay son kararlarında Mevduata uygulanan en yüksek faiz oranı hakkın doğum tarihinden itibaren birer yıllık devreler halinde ve tarafların bildirdikleri bankalardan sorulmak sureti ile tespiti gerekir (Yar. HGK – 20.09.2006 Tarih ve 2006/12-594 E, 2006/534 K sayılı ilamı)

Alacaklısı gerçek kişi ve tüzel kişi yabancıların icra takibi başlatma talepleri halinde İcra Müdürlüğünce ne yapılmalıdır ?

22.05.2002 Tarih ve 17701 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Milletler Arası Özel Hukuk Ve Usul Hukuku Hakkında Kanun’un 32. maddesi gereğince Türk Mahkemesinde dava açan davaya katılan veya icra takibinde bulunan yabancı ve gerçek tüzel kişiler yargılama ve takip

giderleriyle karşı tarafın zarar ve ziyanını karşılamak üzere Mahkemenin belirleyeceği teminatı göstermek zorundadır. Mahkeme dava veya takibin niteliğine ve duruma göre davacıya , davaya katılanı ve takip isteğinde bulunanı karşılıklılık esasına göre teminattan muaf tutabilir.

Adalet Bakanlığı Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü'nün 01.03.2008 tarih ve 63/1 sayılı genelgesi ile Adli Yardım Taleplerinin İletilmesine İlişkin Avrupa Sözleşmesinin uygulanmasına ilişkin 01.01.2006 tarih ve 66 sayılı genelgesi sözleşmeye taraf olan devletler ve uygulamada karşılaşılan sorunlar açısından güncellenmiş olup Adli Yardım Taleplerinin İletilmesine İlişkin Avrupa Sözleşmesine taraf olan devletler Ek (1)'de, Adli Yardım Taleplerinin İletilmesine İlişkin Avrupa Sözleşmesi'ne Ek Protokole taraf olan devletler Ek (2)'de yer almaktadır, genelge ve ekleri çok uzun oluşu nedeni ile tarih ve numaraları verilmiştir.

Türk Mahkemelerinde dava ve icra dairelerinde takip açan gerçek ve tüzel kişi yabancıların yargılama ve takip giderlerini (icra takip harcı, icra masrafları, alacaklının mesul olduğu cezaevi harcı, itiraz ve itirazın kaldırılması duruşmadaki yargılama giderleri ile bu yargılamanın borçlu lehine neticelenmesi halinde vekille temsil ediliyorsa yargılama giderlerinden olan vekalet ücretini) ve takip yüzünden borçlunun uğrayacağı zararları" temin etmesi gerekir. Ayrıca takip yapan yabancı alacaklı kurumun teminat tutarını Türk Parasının Kıymetini Kurumu Hakkındaki Kanun hükümleri dahilinde döviz olarak Merkez Bankasına depo etmesi gerekmektedir. (Yargıtay 12. HD. 30.06.2004 Tarih ve 2004/11771 E, 2004/17267 K sayılı ilamı)

İcra dairelerinde borçluya gönderilen ödeme emri parçası dönmeden Borçlu tarafından ödeme yapılması halinde veya ödeme emri dönüp de Borçlu tarafından borca itiraz edilmesinden sonra dosyaya ihtirazı kayıt ileri sürmeden ödenen paraların alacaklısına ödenmesi konusunda sorun yaşanmaktadır

Öncelikle ödeme emri tebliğ parçası dönmeden borçlu tarafından ihtirazı kayıt ileri sürmeden ödenen paraların ödenmesini ele alalım burada dikkate edilecek husus Haczi önlemek için borçlu tarafından yapılan ödemenin itirazdan vazgeçme anlamına gelmediği (12. HD 05.12.1991 Tarih ve1991/5246 E. 1991/12788 K sayılı ilamı) ancak para ödeyen borçlunun ihtirazı kayıt ileri sürmesi gerekir ihtirazı kayıt ileri sürmeden ödediği paranın dosya alacaklısına ödenmesi gerektiği düşüncesindeyim zira para ödeme tarihinden sonra borçlunun dosyaya itiraz dilekçesi verebileceği dikkate alınarak ödeme tarihinden sonra yasal (7) günlük itiraz süresinin geçmesinin beklenilmesi gerekir düşüncesi ile ödenen paranın dosya alacaklısına ödenmediği taktirde burada bir sorun ortaya çıkacak borçlu dosya borcunun öderken icra dairesi vekalet ücretini itiraz süresinde ödeme yapıldığı için 3/4 oranında hesaplamak sureti ile tahsil edecek bu durumda icra dairesi tebligat parçası dönmeden yada para ödemenin üzerinden 7 gün geçmeden parayı ödemediği taktirde alacaklının vekalet ücretini tam alması gerekir bakiye vekalet ücreti ne olacak Borcunu itiraz süresi içerisinde ödeyerek vekalet ücretini 3/4'nü ödeme hakkını elde eden borçludan mı tahsil edilecek ? Böyle bir uygulama yasaya aykırıdır. Dosya alacaklısı dosyaya ödenen parayı 7 günlük süreden sonra almak sureti ile vekalet ücretini tam almaya yasal hak kazandı işte burada bir kargaya ortaya çıkacak bu kargaşanın önlenmesi için ihtirazı kayıt ileri sürülmeden ödenen paranın dosya alacaklısına ödenmesi gerektiği düşüncesindeyim.

Tebliğat parçasının dönmesinden ve dosya borcuna itirazdan sonra ödenen paranın ise takip borçlusunun borca itiraz ettikten sonra takip konusu borcu ihtirazı kayıt ileri sürmeksizin icra

dairesine ödemesi halinde itirazından vazgeçmiş sayılacağından dosyaya ödenen paranın dosya alacaklısına ödenmesi gerekir (Yargıtay 12. HD. 31.05.1990 Tarih ve 1990/6003 E, 1990/6687 K. Sayılı ilamı)

Takibe dayanak ilamda birden fazla borçlu olması halinde ve hüküm fıkrasında borçluların borçlardan müştereken ve müteselsilen sorumlu olduklarına dair açıklık yoksa alacaklı taraf hangi yolu izleyecektir ?

Alacaklı taraf takibe konu ilamda birden fazla davalı borçlu mevcut olup hüküm fıkrasında müteselsilen sorumlu olduklarına dair bir açıklık mevcut değilse her bir borçlu hissesine düşen borçtan sorumlu olduğundan her bir borçlunun hissine düşen borç ve ferileri ayrı ayrı gösterilmek sureti ile her bir borçluya icra emri gönderilmesi gerekmektedir, bu husus gözetilmeden borçluların tamamına veya birisine borcun ve ferilerinin tamamından üzerinden takip açılarak icra emri gönderilmesi yasaya uygun değildir. (Yargıtay 12. HD 14.05.1990 Tarih ve 1989/13082 E, 1990/5571 K sayılı ilamı)

Takas taleplerinde de çeşitli sıkıntılar yaşanmaktadır bazı uygulamalarda İcra Dairesince takas talebi halinde takas taleplerinin İcra Mahkemelerince karara bağlanması gerektiği iddiası ile reddedilmektedir takas talebi İcra Mahkemesi tarafından mı Yoksa İcra Müdürlüğü tarafından mı karar altına alınması gerekir ?

Borçlunun Takas talebini İcra Mahkemesine beyan edilebileceği gibi başvurusunu icra dairesine de sunabileceği gibi takibin her safhasında bildirebilir (12 HD 22.07.2005 tarih ve 2005/12463 E, 2005/16277 K sayılı ilamı)

Alacakların temliklerinde çeşitli uygulama farklılıkları görülmektedir bazı uygulamalarda alacak temliklerinin noter aracılığı ile yapılması istenilmektedir. Bazı uygulamalarda da temlik talepleri İcra Dairelerinde temlik eden ve temlik alanın talebi alınarak yerine getirilmektedir. Her ne kadar noter aracılığı ile de temlik mümkünse de ikinci yol yani icra dairelerinde yapılan temlikler daha pratik ve daha ekonomiktir. İcra müdürünün görevlerinden birisi de tarafların menfaatlerini korumak olduğuna göre noter aracılığı ile yapılan temliklerde temlik harcı haricinde tarafların birde noter ücreti ödemesi gerektiğine göre yukarıda da izah edildiği gibi icra dosyası üzerinde yapılan temlikler daha ekonomiktir. Borçlar Kanunu'nun 163. maddesi gereğince alacağın devrinin geçerliliği sadece yazılı şekilde yapılmış olmasına bağlıdır. Alacağın devri sözü verme her hangi bir şekle bağlı değildir bu durumda bir alacağın temliki için alacağı temlik edecek alacaklı veya yetkili vekili ile alacağı temlik alacak temlik alacaklısı veya yetkili vekilinin İcra Dairesine Müracaatla tutanağa beyanlarının alınması yeterlidir, tabi alınması gereken temlik harcının alınması koşulu ile...

Kiralık kasa haczi: Kiralık kasa sözleşmesi banka ile müşterisi arasında kurulan ve bir ivaz karşılığında müşterisine ait eşyanın korunması ve saklanması için kiralık kasa dairesinde bulunan kasayı müşterisinin kullanımına sunmaya amaçlayan tam iki taraflı bir sözleşmedir

Kiralık kasa ile ilgili olarak Türk hukukunda özel bir düzenleme yoktur

Kiralık kasalar bağımsız olarak yalnız müşteri tarafından açılabilir biçimde yapılmış olabileceği gibi banka memurunun iştirakini gerçekleştirecek bizimde çift anahtarlıda olabilir

Banka tek başına kasa üzerine fiili tasarruf gücünden yoksundur ayrıca banka kasanın içindekileri bilme olanağına sahip değildir kasanın açılması için gerekli anahtarların birisinin

bankada olması da sonucu değiştirmez zira bankanın kasayı istediği zaman açtırma imkanı yoktur banka kasanın içerisinde ne olduğunu bilmediğinden bilgi verme konusunda ne hakkı nede böyle bir görevi vardır banka sadece müşterinin kiralık kasası olup olmadığı konusunda icra dairesine bilgi verebilir,

Banka müşterisine ait mal veya alacağı elinde bulunduran 3. şahıs değildir bu nedenle kiralık kasa içinde bulunan menkullerin haczinde İ.İ.K.'nın 89. maddesinin uygulanması söz konusu olamaz. Alacaklı kasayı mhrletebileceği gibi yine icra kanalıyla kasayı açtırıp içindekilere haciz koydurabilir. Kiralık kasa ile ilgili bir düzenleme olmamakla birlikte kiralık kasa haczi; talepten sonra icra müdürlüğünce ilgili bankaya gidilerek kiralık kasanın mühürlenmesi ile başlatılarak borçluya tespit edilecek gün ve saat bildirilmek üzere kiralık kasanın açılacağı bildirilen gün ve saatte kiralık kasanın bulunduğu bankada hazır olması tebliğ edilerek tespit edilen gün ve saatte borçlu geldiği takdirde banka ve borçlu huzurunda açılmak sureti ile Borçlu bildirilen gün ve saatte gelmediği taktirde ilingir marifeti ile açılmak sureti ile uygulanması yerinde olacağı düşüncesindeyim.

Haczedilmezlik İddiası - Sadece Borçluya Tanınmış Bir Hak Olup İcra Müdürünün Haciz İsteminin Yerine Getirilmesi Konusunda Takdir Yetkisi Olmadığı (Yargıtay 12. HD. 25.09.2008 Tarih ve 2008/12264 E 2008/16275 K. Sayılı ilamı)

Uygulamada bazı icra müdürlüklerince haciz sırasında haczi yapan infaz memuru tarafından alacaklıların talepleri çoğu zaman gösterilen malın haczi kabil olmaması nedeni ile reddedilmektedir. Oysa bu yanlış bir uygulamadır icra müdürlüğünün haczedilmezlik kararı verme yetkisi yoktur. Bu hak sadece borçluya tanınmış bir hak olup icra müdürlüğünün alacaklı vekilinin talebini yerine getirmesi gerekir.

Menkul rehininin paraya çevrilmesi yolu ile takiplerde açılan takip kesinleşmeden rehine konu araç muhafaza altına alınabilir mi ?

Mevcut yasa maddelerindeki düzenlemeler dikkate alındığında kanun koyucu rehinli takiplerde diğer takiplerden farklı olarak alacaklının en az işlemler ve süratle alacağına bir an önce kavuşmasını amaçlamıştır bu nedenle rehinin paraya çevrilmesi ile kesinleşmesi beklenilmeden rehine konu aracın kıymeti taktir edilerek muhafaza altına alınabilir. (Yargıtay 12. HD . 01.03.2007 Tarih ve 2007/435 E, 2007/3548 Sayılı ilamı)

Borçlunun 3. şahıs elindeki alacakları hakkındaki hacizlerde de çeşitli sorunlarla karşılaşılmaktadır.

Uygulamada haciz ihbarnamesini alan 3. şahışlar borçlunun alacağını başka dairelerin hacizleri olduğundan bahisle icra müdürlüklerine göndermeyerek kendilerince bir sıralama yaparak sırası gelen dairelere göndermektedirler bu uygulama önceliği olan diğer alacaklıların hak kaybına sebep olmaktadır oysa haczi uygulayan 3. şahışların böyle bir yetkisi yoktur sıralama yetkisi kanunla sadece ilk haczi koyan daireye verilmiştir 3. şahışın yapması gereken borçluya ait alacağı haciz koyan diğer dairelerin bir listesini yaparak ilk haczi koyan daireye göndermesi gerekir

Alacağın Tahsili İçin Gönderilen Haciz İhbarnamesine Verdiği Cevapta Borçlu Hakkında Başka Hacizler de Olduğunu Bildiren 3. Kişi Elindeki Parayı İlk Haczi Uygulayan İcra Dairesine Göndermek Zorunda Olduğu (Yargıtay 12. HD. 28.10.2008 tarih ve 2008/15011 E, 2008/18719 K. Sayılı ilamı)

Yine uygulamada sıkça karşılaştığımız bir duruma göre haciz ihbarnamesini alan 3. Şahıslar Borçlunun alacağı olduğunu ancak kendi lehlerine rehin olduğundan bahisle haciz koyan dairelere göndermemektedir. Oysa haczi uygulayan 3. şahsın borçluya ait alacağı yine başka haciz varsa haciz koyan dairelerin bir listesini yaparak ve kendisinin rehin hakkı olduğunu iddia ederek haciz koyan daireye derhal göndermesi gerekir 3. şahsın rehin hakkını öğrenen İcra Dairesinin istihkak iddiası olarak kabul ederek dosya alacaklısına İ.İ.K.'nun 99. maddesi gereğince 7 günlük istihkak davası açma süresi vermesi gerekmektedir, istihkak çözümlenmeden 3. şahıstaki alacağı dosyaya istememesi gerekir. (Yargıtay 12. HD. 20.04.2009 Tarih ve 2009/701 Esas 2009/8464 K sayılı ilamı ile 27.04.2009 tarih ve 2009/1504 Tarih ve 2009/1504 E, 2009/9184 K sayılı ilamları)

Müstakbel alacakların haczi: İki kişi arasında mevcut bir hukuki ilişkiye dayanan henüz doğmamış olmakla birlikte ileride doğması muhtemel olan alacaklara müstakbel alacaklar denir.

Takip borçlusunun üçüncü şahıstaki müstakbel alacağının haczi mümkündür haczin uygulanması sırasında alacağın doğmuş olması gerekmez alacağın doğmasının ihtimal dahilinde olması yeterlidir (B. Kuru - İcra İflas C.1. S. 758)

Müstakbel bir alacağın varlığından söz edebilmek için önceden alacağının niteliğinin tayin edilmesini kolaylaştıran bir hukuki ilişkinin mevcut olması gerekir

Maaş hacizlerinde karşılaşılan en büyük sorunlardan biriside icra müdürlüğünce borçlunun çalıştığı işveren adresine yazılan müzekkerelere rağmen kesinti yapılmadığı gibi cevapta verilmemektedir oysa İcra Müdürlüğünce Borçlunun çalıştığı iş yerine maaş veya ücretinin haczedildiğine ilişkin usulüne uygun haciz yazısı yazması üzerine iş veren bir hafta içerisinde haczin icra edildiğini ve borçlunun maaş ve ücretini bildirmeye ve borç bitinceye kadar maaştan kesinti yaparak icra dairesine yatırmaya zorunludur. Ancak maaş haczi için usule uygun tebligat yapılmadan işveren sorumlu tutulamaz usulüne uygun tebligat yapıldığı varsayılsa bile işverenin borçlunun maaşından kesinti yapmadığı miktar kadar sorumlu tutulması gerekir iş verinin tüm takip borcundan sorumlu tutulması usulsüzdür. (Yargıtay 12. HD. 01.07.2008 Tarih ve 2008/10938 E, 2008/13986 K sayılı ilamı)

İcra Müdürlüklerinde karşılaşılan sorunlardan biriside Haciz sırasında İcra Müdürlüğünce Borçluya ait olduğu iddia edilerek 3. şahsın yedinde bulunan menkul malların İ.İ.K.'nun 99. Maddesine göre haczedilerek muhafaza altına alınmamasıdır bu konunun incelenmesi için İ.İ.K.'nun 88. ve 99. maddelerinin birlikte incelenmesi gerektiği kanaatindeyim.

İ.İ.K. 88. maddesinin 2. fıkrasının sonuna 4949 sayılı kanunla eklenen yeni cümle ile 3. şahsın elinde bulunan taşınır malların haczedilmesi durumunda alacaklının muvafakati ve 3. şahsın kabulü halinde 3. şahsa yediemin olarak bırakılacağı öngörülmüştür. Dolayısı ile değişiklik metninden anlaşılacağı üzere Borçluya ait olduğu iddia edilen ve 3. şahsın yedinde haczedilen taşınır mallar İ.İ.K.'nun 99. maddesi gereğince haczedilince ancak alacaklı muvafakat ettiği taktirde 3. Şahsa yediemin olarak bırakılabilir aksi taktirde alacaklının muvafakati yoksa 3. şahsa yediemin olarak bırakılması mümkün olmadığı gibi alacaklının talebi doğrultusunda haczedilen taşınır malların muhafazasını engelleyen yasal bir engel yoktur , yeri gelmişken İ.İ.K.'nun 88. maddesinin 1. fıkrası üzerinde de durmak gerekir .

İ.İ.K.'nun 88. maddesi 1. fıkrası ile; haczolunan paraları, banknotları, hamiline ait senetleri, poliçeler ve sair cirosu kabil senetlerle altın ve gümüş ve diğer kıymetli şeyleri icra dairesi muhafaza edeceği" belirlenmiştir yani bu tür taşınırın haczi halinde bu taşınırlar yediemin deposuna teslim edilmeyerek icra müdürlüğü kasasında muhafaza edilmesi gerekir. İcra Müdürlüğü kasası yeterli gelmezse bakanlıkça icra müdürlüklerinin paralarının yatırılması ön görülen Bankada muhafaza edilmesi gerekir

İcra dairelerinde yaşanan sorunlardan biriside icra mahkemesince verilen kararların kesinleşmeden uygulanıp uygulanamayacağı en önemlisi icra mahkemesinin kararına rağmen kesinleşmemesi nedeni ile konulan hacizlerin kaldırılıp kaldırılamayacağı konusudur.

İcra Mahkemesinin verdiği kararların uygulanabilmesi için kural olarak kesinleşmesi gerekmez. Yani icra mahkemesinin verdiği kararın temyiz edilmiş olması onun uygulanmasına geciktirmez. Temyiz sonucu beklenmeden hemen uygulanır. Örneğin icra mahkemesinin haczin kaldırılması talebinin reddine dair kararı borçlu tarafından temyiz edilmiş olsa dahi karar alacaklı tarafından derhal uygulanır. Yine icra mahkemesince haczin kaldırılmasına karar verilmişse bu karar alacaklı tarafından temyiz edilse dahi icra mahkemesinin kararı derhal uygulanarak mal üzerindeki haciz kaldırılarak mal muhafaza altında ise borçluya geri verilir. İcra mahkemesince ödeme emrinin iptaline karar verilmiş olması halinde bu kararın kesinleşmeden iptal edilen ödeme emri uyarınca borçlunun mallarına konulan hacizlerin kaldırılması gerekir. (Yargıtay 12. HD 14.09.2004 Tarih ve 2004/14656 E, 2004/19221 K sayılı ilamı) Buna karşın sıra cetveline itiraz, ihalenin feshi gibi bazı kararların kesinleşmeden uygulanması mümkün değildir.

Bilindiği gibi İ.İ.K.'nun 103. maddesi gereğince tutanak tutulurken alacaklı, borçlu veya namlarına Tebligat Kanunu hükümlerine göre tebellüğe yetkili kimse bulunmazsa, bulunmayan alacaklı veya borçlu üç gün içinde tutanağı tetkik ve diyeceği varsa söylemesi için icra dairesine davet olunur. Kanunen ilavesi gereken müddetler mahfuzdur. Haciz sırasında borçlu veya alacaklı adına Tebligat Kanunu hükümlerine göre tebellüğe yetkili kimse bulunduğu takdirde haciz tutanağının bir örneği borçluya tebliğ edilir.

Ancak, İ.İ.K.'nun 89. maddesi gereğince gönderilen haciz ihbarnamesi üzerine 3. kişinin dosyaya yatıracağı paranın borçluya İ.İ.K.'nun 103. Maddesi gereğince davetiye gönderilmeden alacaklıya ödenebilir. (Yargıtay 12. HD 31.12.2003 Tarih ve 2002/26796 E, 2002/28140 K sayılı ilamı)

İ.İ.K.'nun 106. maddesi gereğince, alacaklı haczolunan mal taşınır ise hacizden nihayet bir sene ve taşınmaz ise nihayet iki sene içinde satılmasını isteyebilir. Borçlunun üçüncü şahıslardaki alacağı taşınır hükmündedir. Bazı uygulamalarda para alacağı üzerine konulan haczin bir yıl geçmekle düşürüldüğü görülmektedir

Para (para alacağı) üzerine konulan haczin, bir yıl geçmekle düşmeyeceği çünkü, paranın satılmasının söz konusu olamayacağı- 19. HD. 21.03.2008 T. E: 516, K: 2804 sayılı ilamı)

Taşınmazın haczini izleyen iki yıl içinde satış istenmeli ve gerekli masraf avansı yatırılmalıdır. Aksi halde haciz düşer. Yasal süre içinde kıymet takdiri ve satış istenip masraf yatırılmış ise kalan masraf avansı yeterli olmasa da haciz düşmez. Her zaman eksik avans tamamlattırılabilir. (Yargıtay 19. HD .29.05.2008 Tarih ve 2008/4598 E, 2008/5941 K Sayılı ilamı)

Kara taşıt araçlarının trafik kaydına konulan haciz fiili haciz gibi geçerlidir. Muhafaza altına alınmamış aracın satışı mümkün değilse de alacaklının satış talebinde bulunmasına yasal bir engel bulunmamaktadır bu nedenle alacaklının bir yıl içerisinde satış talebinde bulunarak satış avansını dosyaya bloke etmesi gerekir aksi takdirde haciz düşer. (Yargıtay 19. HD 27.09.2001 Tarih ve 2001/3986 E, 2001/5982 K sayılı ilamı)

Kesinleşen kıymet takdirinden itibaren 2 yıl geçmedikçe yeniden kıymet takdiri istenemez. Satışın kıymet takdirinin kesinleşmesinden itibaren 2 yıl geçtikten sonra yapılması ise başlı başına ihalenin feshi nedenidir. Bu süre satış tarihi itibari ile dikkate alınır (Yargıtay 12. HD 27.03.2008 Tarih ve 2008/2945 E, 2008/6167 K sayılı ilamı)

Hacizli taşınmazın haciz alacaklısına ihale edilmesi halinde satılan gayrimenkul üzerinde başka hacizlerinde olması halinde uygulamaya göre sıra cetveli yapılmak üzere alıcı alacaklıya ihale bedelinin tamamının ödenmesi için süre verilmekte ve mahsup işlemi yapılmamaktadır bu uygulama yanlıştır.

Haciz koyduran alacaklı, mahcuzu ihaleye girip satın alabilir. Kendisinden önce gelen başka alacaklı bulunmaması halinde, alacağı oranında satış bedeli ödemekten kaçınabilir. Başka haciz bulunması halinde sıra cetveli yapılması gerekir. Sıra cetveli yapılmadan, alacaklının alacağının ihale bedelini karşılayıp karşılamadığı saptanmadan alıcı alacaklıya ihale bedelini yatırması için mehil verilmesi hatalıdır. (Yargıtay 12. HD. 24.12.2007 Tarih ve 2007/21732 E. 2007/23942 K sayılı ilamı ve yine Yargıtay 12. HD 08.03.2005 Tarih ve 2005/1474 E, 2005/4654 K sayılı ilamı)

Hemen yeri gelmişken bir konuya değinmek istiyorum. Bilindiği gibi İ.İ.K.'nun 106. ve 144. maddelerinde paraya çevirme ile ilgili hükümler yer almış aynı kanunun 116. (menkul mallar için) ve 129. maddeleri gereğince (gayrimenkuller için) artırma bedelinin 2. artırmada satılmasına karar verilen malın tahmin edilen kıymetinin % 40'nı bulması ve satış isteyen alacağına rüçhanı olan alacaklıların toplamından fazla olması ve bundan başka paraya çevirme ve paraların paylaşırma masrafını geçmesini zorunlu kılmıştır . Böyle fazla bedelle alıcı çıkmazsa satış talebi düşer.

Satışların genelinin İ.İ.K.'nun 116. ve 129. maddesinin emredici nitelikteki hükümlerine aykırı olarak yapıldığı bununda tarafları yeniden yapılan satışlar nedeni ile masraflar yönünden gerekse zaman kaybı açısından kayba neden olduğu ayrıca satışı yapılan araç ve gayrimenkullerin tescilleri sırasında çeşitli sıkıntıların yaşanmasına neden olmaktadır bu hususlar aşağıda kısa kısa ele alınacaktır.

1-) Satış bedelinin satış isteyen alacağına rüçhanı olan alacakların toplamından fazla olması gerekirken kanunun emredici nitelikteki hükümlerine aykırı olarak satışlar yapılmaktadır,

Maddede belirtilen «öncelikli (rüçhanlı) alacaklar»dan maksat nedir? Genellikle burada «rehin hakkı»nın «hapis hakkı»nın (İİK. 23/II, III) ve «malın aynından doğan -gümrük vergisi, veraset ve intikal vergisi gibi- kamu alacakları»nın kastedildiği kabul edilmektedir.

Satış bedelinin rüçhanlı alacakları karşılamaması halinde satış talebinin düşmesi gerekeceğine ilişkin HGK kararı:

Taraflar arasındaki ihalenin feshi davasından dolayı yapılan yargılama sonunda Kızıltepe İTM'ce davanın reddine dair verilen karar Yargıtay 12. HD 18.11.1998 T 1998/12171-13798

sayılı ilanı ile: (... İİK 129. maddesi kamu düzenine ilişkin olup şikayetin süreye bağlı olmaması nedeniyle ihalenin feshine karar verilmesi gerekirken davanın reddine karar verilmiş olması isabetsizdir ...) gerekçesiyle bozulmuş, mahkemece eski kararda direnilmiştir.

Temyiz Eden : Şikayetçi Vekili.:

Hukuk Genel Kurulu Kararı

... Gerçekten ihale, artırma bedelinin satış isteyen alacağı ile rüçhanlı olan alacakların toplamından fazla olması ve bunlardan başka paraya çevirme ve paylaşırma masraflarını karşılaması gerektiğini vurgulayan, bu bedelle alıcı çıkmaması halinde de satış talebinin düşmesini öngören İİK m 129 un buyurucu nitelikteki hükmüne aykırı olarak yapılmıştır. Bu itibarla bankanın, satış ilanı içeriğine rağmen rüçhanlı alacağını karşılamayan ihalenin feshini istemede haklı olduğu kuşkusuzdur. Bu hakkın (şikayetin) kullanılması süreye tabi değildir. (HGK 24.1.1990 1989/554 1990/12)

Burada yapılması gereken nedir?

Alacaklının satış talebi üzerine satılmasına karar verilen malın aynından doğan borçların tespitinden sonra satış günü verilerek bildirilen rüçhanlı alacak yüksek ise rüçhanlı alacaklıya tebliğ edilecek bir muhtıra ile rüçhanlı alacağın altında bir bedelle satılmasına muvafakat edip etmediği sorularak verilecek cevaba göre satılacak bedelin belirlenmesi pratik bir çözüm olabilir örnek verecek olursak satışa çıkarılan taşıtların satış bedelinden öncelikle söz konusu taşıtın aynından doğan vergilerin tahsil edilmesi, satış bedelinden taşıtın aynından doğan vergi borçlarının tamamının karşılanmaması halinde de, taşıtın alıcısı adına tecil işleminin yapılabilmesi için gerekli olan ilişiksizlik belgesinin verilmesinin gerektiği. Kalan borçların taşıtın eski sahibinden aranılmaya devam edilmesi gerektiği bildirilmektedir.

Araç satışlarında açık artırma ile satışı yapılan araçlara ait trafik para cezaları Rüçhanlı alacak sayılır mı ?

Burada verilecek cevap hayırdır 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'na göre kesilen trafik para cezalarının aracın aynından doğduğunun 2918 sayılı Kanunun suç saydığı fiillerin şahıslar tarafından işlenmesi nedeni ile mümkün bulunmamaktadır buna göre araç sahibi tarafından işlenen trafik suçunun araç sahibinden araç sürücüsü tarafından işlenen trafik suçunun ise bizzat suçu işleyen araç sürücüsünden takip ve tahsili gerekir bu itibarla cebri icra yoluyla satışı yapılan araçların satış bedelinden aracın aynından doğan motorlu taşıtlar vergisi ve bu vergiye bağlı gecikme faizi ve gecikme zammı ve gecikme cezalarının öncelikle tahsil edilmesi gerekmekte olup trafik para cezaları için 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkında Kanun'un 62. maddesine göre işlem yapılması gerekmektedir (İzmir Defterdarlığı Vasıtalı Vergiler Gelir Müdürlüğü'nün 21.09.2002 tarih ve 7291 sayılı yazısı)

2-) paraya çevirme ve paylaşırma masraflarını geçmesi gerekir. Böyle fazla bedelle alıcı çıkmazsa satış talebinin düşürülmesine karar verilmesi gerekirken satışlara devam edilmekte ve ihaleler gerçekleştirilmektedir taraflarca şikayet konusu yapıldığı takdirde ihalenin feshine karar verilmekte taraflarca şikayet konusu yapılmadığı takdirde ihaleler bu hali ile kesinleşmektedir.

Kanundaki Paraya çevirme ve paraların paylaşırma masraflarını geçmesi zorunluluğu ile satış bedelinin tüm icra masraflarını değil sadece paraya çevirme ve paylaşırma giderlerini

geçmesi gerektiğinin hüküm altına alındığı görülmekle satış talebi ile ihale tarihine kadar olan paraya çevirme ve paylaşırma giderlerinin hesaplamada dikkate alınması gerekir Örnek verecek olursak, satış talebi ile ihale tarihi arasındaki yediemin ücretinin de paraya çevirme giderlerine dahil olduğu kabul edilerek artırma bedelinin hesaplanmasında dikkate alınması zorunludur (Yargıtay 12. HD 06.12.2005 tarih ve 2005/20255 E, 2005/24141 K sayılı ilamı) burada açıklanması gereken bir husus vardır Paraya çevirme ve paraya çevirme ve paylaşırma giderleri İ.İ.K.'nun 106. maddesinden sonraki dönemi kapsamaktadır satışın kesinleşmesinden sonraki döneme ilişkin ve harç niteliğindeki tellaliye resmi İ.İ.K.'nun 116. Maddesindeki satış bedeli ve masrafları kapsamına girmez (Yargıtay 12. HD. 23.03.2004 Tarih ve 2004/1827 E, 2004/6870 K sayılı ilamı)

Satışlarla ilgili konuyu bitirmeden özel kanunlarla satılması şekle bağlanan menkul ve gayrimenkul malların satışlarında uygulama yanlışlığı yapılarak ihaleye giren ve kanunla belirlenen bedelleri teklif eden kişilere ihale edilmektedir oysa bazı menkul ve gayrimenkul malların satılması özel kanunlarla satılabilecek kimseler belirlenmiştir konuyla ilgili iki örnek vermek istiyorum:

Menkul mallarla ilgili: Ticari plakaların cebri icra yolu ile satışları ticari plakanın faaliyet gösterdiği yer belediyesince yönetmelikle belirlenmiştir örnek verecek olursak İzmir Büyükşehir Belediyesi Ticari Taksi ve dolmuş yönetmeliğinin 9. maddesi ile cebri ihale ile satış sonucunda yeni sahibinin "Çalışma izin Belgesi" alabilmesi için yönerge şartlarına uygun nitelikleri taşıması ve Yönergenin 5. Maddesinde belirtilen evrakları tamamlaması gerekir. Bu yönerge hükümlerine durumunun uyması halinde yeni sahibine "Çalışma izin Belgesi" verileceği belirlenmiştir. Bu durumda ticari plakanın ihalesine iştirak edebilmek için yönetmelikteki şartlara sahip olması gerekiyor ayrıca bu hususun satış ilanında ilan edilmesi gereklidir.

Gayri menkul mallarla ilgili: Gayrimenkullerle ilgili bir örnek verecek olursak Organize Sanayi Bölgelerindeki Gayrimenkullerin İcra Yoluyla Satışı - Kuruluş Protokolünde Öngörülen Niteliklere Sahip Alıcılara Satış Yapılabileceği, 4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Yasası'nın 15. maddesinin 3. fıkrasında Organize Sanayi Bölgelerince teminat olarak gösterilen ve bu nedenle satışına karar verilen veya katılımcıların borcundan dolayı satışına karar verilen gayrimenkullerin icra yoluyla satışı halinde, bölgenin kuruluş protokolünde öngörülen niteliklere sahip alıcılara satış yapılabilir. Satış ilanında kuruluş protokolünde katılımcı niteliklerine de yer verilir. Kanunun amacı, bu bölgede iş yapacak kişilerin katılımcı olmaları koşulunu getirmektir. Bu nedenlerle bölgenin kuruluş protokolündeki niteliklere sahip kişilerin bu yerde mülk sahibi olmaları öngörülmektedir. (Yargıtay 12. HD. 22.09.2008 Tarih ve 2008/13191 E, 2008/15971 K sayılı ilamı)

Bazı satış uygulamalarındaki sorunlardan sonra kısaca sıra cetveline değinmek istiyorum :

Sıra cetveli yapılması sırasında en büyük problem bedeli paylaşırma konusu olan mal veya hak üzerindeki haczi bulunanlardan takipleri hakkında İİK. 100. Maddesi gereğince bilgi toplamada yaşanmaktadır.

Burada dikkat edilmesi gereken en önemli konulardan birincisi bilgi toplayan dairenin kesinlikle satış tarihini belirtmek sureti ile satış tarihi itibari ile dosyadaki toplam borcun sorulması gerekir. Vergi Daireleri ve Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı alacaklarının bildirilmesi bakımından sıklıkla yaşanan bir sorunda ilgili idareye alacak tutarı sorulduğunda toplam alacak bildirilmektedir oysa bu borçlar için konulan hacizler haciz tarihindeki alacak

ile bunlara satış tarihine kadar tahakkuk edecek faizin veya gecikme zammının toplamı için geçerlidir haciz tarihinden sonra oluşan alacaklar önceki tarihli hacizle karşılanamaz bu yanlışlığa meydan verilmemesi için haciz tarihinde kaç lira için haciz konulduğu ve haciz tarihinden satış tarihine kadar işleyecek faiz ve gecikme zammının da ayrıca bildirilmesi istenilmeli sonradan oluşan alacaklar bu dağıtım için geçerli olmayacağından bu alacakların ilave edilmemesi yazılacak yazılara işaret edilmelidir.

aciz vesikası verildiği tarihten itibaren 1 sene geçmiş ise, İİK'nin takibe dair usullerine riayet edilerek ödeme emri göndererek ve bittabi alacaklı, harç da ödeyecektir. 12.05.1976 T - E. 1976/3878 – 1976/6023 K. Sayılı ilamı

İFLAS TASFİYESİNDEKİ GÜNCEL SORUNLAR

İ.İ.K.'nın 159. Maddesinde İflas talebi halinde mahkeme, ilk önce alacaklıların menfaati için zaruri gördüğü bütün muhafaza tedbirlerini emredebilir. Borçlu ödeme emrine itiraz etmemişse, alacaklının talebi üzerine, mahkeme mutlaka bu tedbirlere karar vermeye mecburdur. Bu emirler iflas dairesince yerine getirilir,

Mahkeme, defter tutmadan gayrı bir muhafaza tedbiri isteyen alacaklıdan, ileride haksız çıktığı takdirde borçlunun ve üçüncü şahsın bu yüzden uğrayabilecekleri zararları karşılamak üzere, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 96 ncı maddesinde yazılı bir teminat alınmasını isteyebilir. Borçlu ödeme emrine itiraz etmemiş veya alacak bir ilama bağlı ise teminat aranmaz. Devlet ve adli yardıma nail kimseler de teminat göstermek mecburiyetinde değildir. Denilmektedir.

Uygulamada bu maddenin fazla uygulanmadığı görülmektedir. Oysa iflası talep edilen davalı / Borçlunun masa mallarını azaltmasını engelleyen bir maddedir, iflas talebi ile İ.İ.K.'nın 159/2. Fıkrasındaki şartlar oluşmuşsa Mahkemece tensip kararı ile talebe bağlı kalmaksızın derhal muhafaza tedbirlerinin uygulanmasının emredilmesi yerinde olacaktır.

İ.İ.K.'nın 160. maddesinde, mahkeme, bu masraflar ile iflas kararının kanun yolları için gerekli bütün tebliğ masraflarının peşin verilmesini ister, denilmektedir.

Uygulamada mahkemece 3.000,00 – 8.000,00 TL arasında avans alınmakta olup bu miktar avans tasfiye için yeterli değildir günün şartlarına göre iflası talep edilen, gerçek kişi veya tüzel kişiliğin hacmi dikkate alınarak avansın depo edilmesi gerekmektedir. Öyle ki hacmi çok büyük şirketlerin iflasına karar verildiği takdirde bu rakam ortalama 50.000,00 TL civarında olması gerekmektedir zira bazı şirketlerin güvenliğinin sağlanması için güvenlik görevlendirmek gerekmekte ve güvenlik için aylık ortalama 10.000,00 TL civarında gider gerekmektedir Adalet Bakanlığı 1967 Yılında yayımladığı bir genelgesi ile Mahkemece avans tahsil edilmeden iflasa karar verildiği takdirde 1. alacaklılar toplantısına kadar olan masraflar için Bakanlıktan ödenek talep edilmesi bildirilmiş olup bu yolda bazı dosyalarda ödenek talep edildiği ve Bakanlıkça karşılandığı görülmektedir ancak ödenek talebi ve ödeneğin gönderilişi uzun zaman aldığından alınması gereken tedbirlerin alınamaması nedeni ile masanın zarara uğramazı kaçınılmazdır.

İ.İ.K.'nın 161. Maddesinde; iflas talebinde bulunan alacaklı isterse, mahkeme borçluya ait malların bir defterinin tutulmasına karar verebilir. Bu defter iflas dairesi tarafından tutulur.

Borçlunun mallarını göstermemesi ve kilitli yerlerini açmaması gibi hallerde 80 ve 81 inci maddeler hükmü tatbik olunur, denilmektedir.

Bu maddede yine 159. madde gibi masa mallarının azaltılmasını engellemeye yönelik bir madde olup alacaklı talep ettiği takdirde giderleri alacaklıdan tahsil edilmek sureti ile kesinlikle uygulanması gereken bir maddedir.

İ.İ.K.'nun 166. Maddesinde; iflas tasfiyesine ilişkin işlemlere iflas kararının verilmesiyle derhal başlanır. İflas kararını veren ticaret mahkemesi bu kararı verildiği gün, saat ve dakika itibari ile tasfiyeyi yapacak olan iflas dairesine bildirir.

Tasfiye işlemlerini yapacak olan iflas dairesi kararı veren ticaret mahkemesinin yargı çevresi içindeki iflas dairesidir, denilmektedir.

Halen müstakil iflas müdürlüğü sadece İstanbul ve Ankara illerinde olup diğer il ve ilçelerde müstakil iflas müdürlüğü yoktur iflas müdürlüğü olmayan yerlerde o yerde bir icra müdürlüğü varsa bu icra müdürlüğü tarafından birden fazla icra müdürlüğü varsa ya tevzi yolu ile icra müdürlüklerinden hangisine tevzi olursa o icra müdürlüğü tarafından yada o yer Adli Yargı Adalet Komisyonu Başkanlığı tarafından görevlendirilen icra müdürlüklerinden birisi tarafından yürütülmektedir uygulamanın sakıncaları vardır sakıncalardan en önemlisi küçük ilçelere mesleğe kura ile atanmış icra müdürleri atandığı düşünüldüğünde bu yere kura ile atanmış ve mesleğin başındaki icra müdürleri meslek açısından yeterli donanıma sahip olmadığından tasfiyeler yanlışlarla gitmektedir. İl ve büyük ilçelerdeki dairelerde de İcra Müdürlüklerinin donanımı sadece icra ile ilgilidir iflas daima kenarda bırakılmıştır bu nedenle özellikle büyük il merkezlerinde icra müdürlüğü ile birlikte yürütülen iflas müdürlüklerinde tasfiyelere gerekli özen gösterilememekte tasfiyeler çok uzun sürelerde tamamlanmakta ayrıca mesleki donanım yetersizliği nedeni ile masa ve alacaklıların büyük kayıplarına neden olmaktadır bu aksamaların giderilmesi için özellikle büyük il merkezlerinde ihtisas ve donanımı gerektiren müstakil iflas müdürlükleri kurulması yerinde olacaktır.

İflas müdürü öncelikle İİK 160. maddesi gereğince iflas dosyası mahiyetinde olmak üzere bir iflas defteri bu deftere verilen kararlar, verilen dilekçeler, müflisin mal varlığı, alacak kayıtları , mal varlığının seyrinin işlenilsin ki tarafların incelemesine açık ve kolay olduğu gibi iflas dosyasının seyri kolayca anlaşılabilir olsun ancak yukarıda bahsedildiği gibi müstakil iflas müdürlüğü olmayan yerlerde bu uygulama yerine getirilememekte zira gerek icra işleri gerekse iflas işleri birlikte yürütüldüğünden bu önemli ayrıntıya zaman ayırlanamamaktadır.

İ.İ.K.'nun 256. maddesinde; iflas açıldıktan altı ay içinde tasfiye edilmek lazımdır. Bu müddet içinde tasfiye muamelesi bitmediği takdirde alacaklılar toplanıp basit tasfiye usulünün tatbikine karar verebilir. Böyle bir karar verilmemişse icra mahkemesi icabına göre müddeti uzatır, denilmektedir.

Kanunla tespit edilen bu süre çok kısadır bu maddenin uygulaması formaliteden ileriye gitmemektedir zira bir iflas tasfiyesinin altı ay gibi kısa bir zamanda bitirilmesi mümkün değildir bu sürenin daha makul bir süreye çıkarılması yerinde olacaktır.

Saygılarımla

Hüseyin DEMİR